

Vážení pánové!

Pokládám si za čest, že jsem byl ministerstvem národní obrany vyzván k tomu, abych Vás alespoň povšechně seznámil s československou vojenskou akademií, s praší našich akademiků, jejich velitelů, profesorů a vychovatelů. Velmi si toho vážím, že mi byla dána příležitost, neboť nic tak neprospěje spolupráci na společném díle armády a republiky, jako vzájemné a co nejhlubší pochopení snah, cílů a úkolů, které různé složky národa sledují, podáínek, za nichž se pracuje atd. Každé takové poznání znamená sblížení všech dělníků na národní roli dědičné a přispívá k usměrnění práce a sil všech občanů za týmě společným cílem, kterým je pro nás všechny - blaho a rozkvět republiky. Cesty jsou sice rozličné, ale vůle pracovat "ze vší myslí své a z celé duše své" pro celek a prospět mu co nejlépe, chtějí-li všichni totéž, pomůže dosáhnout cíle dřívě a snadněji. Tam kde je pochopení a respekt k práci druhých, pracuje se všem dobře a radostně. Naopak nepochopení je brzdou každé činnosti.

Vážím si velmi, páni redaktoři, Vašich snah, seznámit se se životem, prací, přednostmi i s obtížemi naší mladé armády, abyste vnikli tak v duhu a mechanismus tohoto komplikovaného stroje. Prosim, abyste omluvili některé nedostatky mé přednášky. Když jsem se pustil do práce, ukázalo se, že látky a otázek, které by Vás snad zajímaly je příliš mnoho. Byl jsem na rozpacích, co z toho všechno vybrat, abych Vás příliš neunesovsi dlouhými výklady a abych při tom splnil alespoň částečně svůj úkol. Nakonec jsem se rozhodl podst Vám celkový obrázek naší školy a našich úkolů. Blíže se dotknu jen těch věcí, v nichž při výchově občanstva/z občanstva armáda vychází/-e kládeže můžete nám býti vydatnými pomocníky.

Tak mi vzniklo povídání dosti dlouhé, které bude nutno rozdělit alespoň na dvě přednášky. První část je dos suchá; druhá Vás snad bude spíše zajímat. Není účelem mé přednášky, abych se pouštěl do rozboru a kritiky systému, do srovnávání naší školy se školami jiných armád a pod. Nebudu tedy uvádět, co u nás je lepší než jinde a co by zase potřebovalo zdokonalení. Ostatně, nic na světě není nikdy tak dokonalé, aby se to nedalo zlepšit.

Věčná nespokojenost/ale v tom kládném smyslu/ - jak říkal Tyrš. Děláme peotivě to, co je za daných poměrů možné s anažime se, aby to bylo stále a stále lepší. A to je to hlavní.

Prosim za prominutí, že má přednáška není tak uspořádana, jak bych si to přál i já sám. Nedostatek času me alespoň poněkud omlouvá.

Jak se doplňuje armáda důstojníky s povolání?

Branný zákon a vládní nařízení z r.1927 č.104 stanoví všeobecně způsob jakým se někdo může stát důstojníkem s povolání. Podle něho-li již k ustanovení o převzetí legionářů a příslušníků bývalé rakouské armády možno se stát důstojníkem buď:

- 1/absolvováním předepsané vojenské školy pro důstojníky s povolání
- 2/aktivováním z řad záložních důstojníků.

Vládní nařízení z r.1927 a předpis A-V-2 pak stanoví podmínky, které je nutno splnit v různých kategoriích důstojníků.

Nás zde bude však zajímat kategorie důstojníků - absolventů školy na důstojníky s povolání zbraní - určených k vedení přímého boje. Pro ně je stanoveno úplné středškolské vzdělání a absolvování dvouleté vojenské akademie.

Praktické provádění těchto ustanovení je dosti složité. Než taková dneš lze říci - továrna na důstojníky vydá armádě své výrobky, je tu celá řada úkolů, studií příprav a prací různých velitelských stupňů, počínajíc ministerstvem národní obrany a končíc u nejmenšího velitele vojenských akademiků - velitele čety. Práce tato je velmi důležitá a odpovědná, neboť netvoří z mrtvého materiálu, ale obrábí živoucího tvora; jejím cílem není jenom získávání znalostí, nějaká strojová přesnost a schopnost mechanických výkonů, ale zde jde především o výchovu charakteru a ducha, lidských, osobních, vojenských a velitelských hodnot, na jejichž vytváření měla vliv celá řada okolností již před vstupem do vojenské akademie/t.j.rodina, škola, společnost/, má i během studia na VA - a bude mít i po jejím absolvování.

Pokusím se podat stručný přehled výchovy důstojníka od jeho přijetí do VA, až do jeho slavnostního jmenování poručíkem.

Kdo může být přijat do vojenské akademie a jaké jsou přijímací podmínky

- Do vojenské akademie mohou být přijati jen vojáci zbraní - a to:
- 1/absolventi škol na důstojníky v záloze, bez ohledu na vojenskou hodnost, a branný poměr, kteří měli ve škole celkov. prospěch alespoň dobrý.
 - 2/rotmistrů s povolání a
 - 3/dělelounů.

Všichni uchazeči musí být morálně zrajejší - vyhovovat svou povahou - vlastnostmi a schopnostmi pro povolání důstojníka. Musí být státními občany republiky československé. Absolventi škol na důstojníky v záloze nesmějí překročit v roce, kdy si podávají žádost 24. rok věku/iv přechodné době, vzhledem k nedostatku důstojníků se udělá tu i tam výjimka. Rotmistrů nesmějí překročit 30. rok svého věku a dělelounů 26. rok věku.

Dělelounů, kteří neabsolvovali školu na důstojníky v záloze, musí konat před vstupem do VA alespoň dvě léta bez přestání a výtečně dokončovanou

další činnou službu u zbraní/ _mají-li úplné středoškolské vzdělání, pouze 1 rok!/_

Rotmistři i dělesloužící nemající úplného středoškolského vzdělání, musí se podrobit ústní přijímací zkoušce, která se koná před komisi, jejíž předsedou je přednostka školské skupiny 5. oddělení hl. štábu a členy někteří profesori/důstojníci/vojenské akademie.

Rozsah zkoušek odpovídá látce vyšších tříd reálky.

Zkouší se!

a/podrobně:

Česká literatura a jazyk český nebo slovenský; československé dějiny; zeměpis ČSR; matematika.

b/v hlavních rysech:

Všeobecné dějiny nové doby od velké revoluce, všeobecný zeměpis, zeměpis Evropy a ostatních částí světa, deskriptivní geometrie, fyzika a chemie.

Tyto podmínky - vzhledem k malému předběžnému vzdělání rotmistřů a dělesloužících jsou dosti těžké. Proto také vojenských akademiků a jejich řad je velmi málo. Musím však podotknout, že tiškteří při zkouškách obstojí, bývají pak obyčejně velmi dobrými žáky.

Abolventi středních škol a škol na důstojníky v záloze musí se před vstupem do vojenské akademie podrobit také zkouškám a to t.zv. informativním, které jsou písemné. Konají se po tři dny v polovici března ve školách na důstojníky v záloze,

Otázky stanoví hl. štáb 5. oddělení a odešle je zapečetěné příslušným školám záložních důstojníků, které vykonají dozor podle zvlášť stanovených příslušných pravidel.

Zkouší se matematika, fyzika, deskriptivní geometrie, chemie, česká a slovenská literatura, jazyk český nebo slovenský - a teď také němčina nebo maďarština/podle volby uchazeče/.

Další a velmi závaznou podmínkou pro vstup do vojenské akademie je fyzická způsobilost. Zjišťuje se lékařskými prohlídkami ve sborových nemocnicích./Prohlídka nemá vlivu na odvodní rozhodnutí a na branný posěr žadatelův. Měřítka fyzické zdatnosti důstojníka s povolání je mnohem přísnější než při odvoděch./

Sborová nemocnice předloží lékařské vyvěřování MNO, kde zdravotní oddělení dá konečný posudek o uchrzečích

Jsou buď vyhovující bez vady,

nebo vyhovující s vadou/nemá to být vada takového druhu, žeby bylo nebezpečí předčasné neschopnosti k řadové službě se zřetelem k povaze a délce činné služby důstojníka zbraní s povolání/

- nebo jsou nevhovující.

Třídění žádostí, t.j. srovnávání jich do určitého pořadí, jak žadatelé podmínkami/uváděl jsem je jen v hlavních rysech/ vyhovují,

jakož i konečné rozhodování o přijetí velkého počtu žádostí je práce sáisté velmi úmorná a nevděčná.

Na štěstí pro nás a pro vojenskou akademie, je tato činnost svěřena hl. št. 5. odděl. se spolupráce příslušných referátů MNO.

Žádosti o přijetí do vojenské akademie předkládají uchazeči služebníky postupem MNO. Toto vyloučí ihned ty uchazeče, kteří podle konečného posudku nevyhovují podmínkám fyzické způsobilosti. Do t.zv. závěrečné soutěže dostanou se jen ti, kteří stanoveným podmínkám více méně vyhovují.

Řízení v závěrečné soutěži je tajné a anonymní až do okamžiku, kdy bylo o uchazečích rozhodnuto.

Přednosta hl. št. 5. oddělení svolá pak komisi, která navrhne pořadí uchazečů zvlášt pro každou zbraň. Komisi předsedá přednosta hl. št. 5. oddělení a jako členy má některé důstojníky svého oddělení a zástupce resortních oddělení/pěchota, dělostřelectvo, jezdecko, letectvo, ženijní vojako, telegraf. vojako/ a zdravotní oddělení MNO.

Přepis Š - V - 4 stanoví, že při stejných podmínkách mají býti na přednějších místech navrženi

a/synové vojenských/četnických/ gáristů a povolání

b/synové legionářů.

O přijetí/a určení náhradníků/ rozhodne nakonec sám ministr národní obrany na návrh náčelníka hlavního štábu.

Všechny potřebné pokyny pro podávání žádostí jsou obsaženy v příručce, kterou lze koupit v knihkupectví Svazu čs. důstojnictva v Praze II, nám. Petra Pavlovice, Šafaříkův dům. Nepokládám se matně se o tom dále snažovat.

Kolik žadatelů se do vojenské akademie přijímá?

Snad i informace o této věci Vás pánové budou zajímat. Dovolují si však upozornit, že tyto věci jsou rázu důvěrného., právě tak, jako všechna ostatní čísla, která posléze uvedu.

Bývala léta pro vojenskou akademii velmi hubená. V poslední době neopék náš nastala léta zase až příliš tučná.

Tak ku příkladu uvádám přehled vyřazených poručíků od roku 1922.
/obsahuje příloha čísa-11/

Jak doby nejnižších počtů vojenských akademiků, tak i doby nejvyšších počtů nejsou sjevem nezdrevým. Ustálená armáda v normálních mírových dobách má má doplňování důstojnických kádrů i cební poněry ustáleny tak, že odchod starých a příliv nových kádrů jsou v rovnováze a že probíhají bez násilných a anelých zásahů stále stejně klidně a pravidelně - jako tok řeky.

Příčiny poruch bývají nejrůznější- ale jedna z největších je - válka. Všechny armády po válce mají velké starosti, než uvedou do pořádku

osobní věci důstojníků. V zahraničních vojenských odborných časopisech se o tom hodně psalo a diskutovalo.

Je zcela přirozené, že v naší mladé armádě, zrozené z mnoha různých alošek/legie ruské, italské atd., domácí vojáky, bývalí aktivní důstojníci, bývalí záložní důstojníci/byly poměry teprve nesnadné. A když se již uklidňovaly, přišlo v posledních letech všeobecné zbrojení a konečně i nutnost reorganizovat a rozšířit naši armádu.

V dobách, kdy víra v lidskou moudrost byla silná a snahy po odsbojení velmi silné, měla čs. armáda stále "příliš mnoho" důstojníků, než jí dovozovala systemisace, velmi skromně vynášená, která nepočítala s důstojníky v kurech, s učiteli na školách a s odvalenými k různým funkcím, s nemocnými a pod.

Poslední léta však nás nepříjemně poučila. Celá republika se současných světových událostí neklimně poznala, že doby jsou příliš těžké a že musí mít armáda silnou a moderně vybavenou tak, aby na obranu státu stačila. A teď se teprve jak se patří ukázaly ony velké nedostatky v početnosti důst. sboru.

Leckdy jsem v lidských řečech slyšel vinit vojenskou správu. Neprávem! Dělal vždy to, co v daných poměrech mohla a měla! Dnes armáda napíná všechny síly do krajnosti, aby dohonila to, co vlivem poměrů bylo na její vinou zanedbáváno a nutno říci, že přes všechny potíže se jí to daří. Že si přechodná doba v rychlém tempu dobudovávání armády vyžaduje některá zvláštní opatření, uchylující se značně od normálních poměrů, je zcela přirozené.

Nelze najednou vydupat ze země výzbroj, materiál, opevnění, vycvičený personál atd. Nelze také najednou doplnit důstojnický sbor, jehož početnost novými požadavky značně vzrostla.

A tak vidíme v nynější době i v doplňování stavu důstojníků velké nesnáze které nutno odstraňovat různými - více méně - nouzovými opatřeními. Ale jiné pomoci není.

Nebudu se zmiňovat o všech potížích, které zde vznikají, kterých je velmi mnoho a které by mohly mít špatný vliv na výcvik, výchovu a život, jakož na práci armády a nakonec i na její bojovou schopnost - kdyby nebyly šťastně se vši potřebnou energií řešeny a důsledně odstraňovány.

Nepatří to do rámce mé přednášky. Činí se toho dotknout pouze natolik, pokud to má vztah k vojenské akademii - čili k doplňování kategorie důst. - absolventů vojenské akademie, t. j. důstojníků sboru.

Dnes vidíme, že se vojenská správa snaží doplnit důst. sbor co nejdříve tímto způsobem:

1/ Přijímá se co největší počet uchazečů do vojenské akademie, pokud je to možné.

a/ možnosti ubytovací, vyučovací a výcvikové.

b/ personální - dostatek profesorů, cvičitelů a učitelů.

c/ slušné stravování

- d/ dostatek učeben a pomůcek, cvičišť a materiálu
- e/ dostatek takových uchazečů do VA, kteří vyhovují stanoveným podmínkám.

Každý národ a stát má určitou kapacitu, omezené možnosti zásobovat podniky, úřady, armádu atd. inteligencí, mající vlny a lásku pro své povolání. Kolik prvotřídních lidí nám může stát dodávat, nemohu říci. Jisto je, že za normálních dob - až bude armáda skutečně hotova tak, jak to žádá bezpečnost státu a jak to jeho možnosti dovolují - bude každoroční příliv do vojenské akademie mnohem menší, než je tomu dnes. Myslím, že oba ročníky nebudou přesahovat 500 - 600 vojenských akademiků. To je také číslo, které dosavadní budova vojenské akademie může pohodlně přijet. Za takových počtů může být vše zařízeno tak, jak tomu má být v ústavě pro výchovu důstojníků, kde už samo prostředí má působit blahodárně a vychovávat.

2/Dnes se aktivují důstojníci v záloze/poručící v další činné službě/, kteří z vojenského vzdělání mají zatím jen školu pro důstojníky v záloze.

3/Aby se získal brzy co největší počet nových důstojníků, máme ve vojenské akademii již druhý rok systém jednoročního školení; to ovšem má své nevýhody, jak se o tom zmíním později.

Všechna tato nouzová opatření mají celou řadu nedostatků, které se však alespoň částečně zmenšují poctivostí, neúnavnou prací akademiků, učitelů v akademii i velitelů u trup.

Důstojnický sbor absolventů vojenské akademie je doplňován přechodně při nejmenším - trojím způsobem. Tedy troje různé školení, což znamená nejednotnost. Kdyby to bylo ve větším měřítku, byly by obavy, aby to nemělo nepříznivý vliv nejen na znalosti, výcvikové schopnosti a pod., ale i na ducha kamarádství.

Není však, jak se zdá jiného východiska a nutno se proto s danou situací sžít a snažit se i s nepříznivých podmínek docílit co největší úspěchů.

Vojenská akademie.

Jakmile MNO rozhodne o zásadách o přijetí do VA, rozešle přijatým uchazečům zároveň s povolacím lístkem do VA t.zv. "Pokyny pro rodiče", které dávám k nahlédnutí.

Některé odstavce, týkající se požadavků, které klademe na voj. akademiky a které souvisejí s předvojenskou výchovou, přece jen však cituji. Snad Vás to bude zajímat.

Především je v Pokynech řečeno, že povolání důstojníka není jen v nošení stejnokroje, ale že je to tvrdá a stálá práce, nezřítnost a hlavně velká odpovědnost. Je to neustálé odříkání, sebecobětování - služba vlasti. /Jako u kněze služba Bohu/.

Důstojník má mnohem více povinností než práv, je prostě službou

své vlasti, svého národa.

V článku č.1 je také rodičům připomenuto, aby své syny a jejich kamarády nekasily přílišnými peněžitými příspěvky.

V čl.5 - Akademici ~~musí~~ nemí nosit vlastní stejnokroj. Musí být jednotně oblečeni, jsou kamarázi, všichni jsou si rovni - všechno mají stejné. Nemí tudíž nejmenších příčin k závidění a nemí také svodů, aby se nemajetný snažil sobě opatřit na dluh vlastní stejnokroj, jaký by si s jistotou pořídil jeho zámožnější kamarád. Zdůrazňuje se v tomto článku také, že jakékoliv pokusy o získání t.zv. protekce budou vždy marné. A konečně upozorňují i na článek č.6 ~~musí~~, upozorňující na nepřijatnost dluhů.

Příchoď nově přijatých voj. akademiků:

Zdálo by se, že budoucí voj. akademici - většinou již mladí muži a nikoliv už studentíci středních škol, rozhodli se pevně pro vojenské povolání. I když ne snad všichni z neodolatelné touhy po vojenském kabátě, který je těžký a dobře padne jen nadšeným a idealistům, tedy alespoň po zralém uvážení všech okolností. Vždyť okusili již vojenských "slasti", mnozí poznali již také povinnosti a účel důstojníka, četli "Pokyny pro rodiče". Měli také s jistotou informace od absolventů VA, že práce ve VA není snadná.

Každoročně se však vyskytne dost takových akademiků, kteří sotvaže dostali zprávu o přijetí/jehož se často domáhali všemi možnými klikatými cestami, vojáka nedůstojnými/, hned své žádosti u MKO odvolávají. A mnozí z nich, sotvaže pobýli ve VA několik dní, prosí o propuštění. Jejich žádostem okamžitě vyhovují a hlavní štáb s tím souhlasí. Nemí v zájmu armády, aby školila na svůj účet mládež, která nevolila své povolání s láskou a přesvědčením, která je těžká a nerozhodná.

Důvody, uvádím toto slovo v úvodních, bývají vždy tytéž: "Dostal jsem místo učitele" a pod./ a to jsou alespoň ty pravdivé!/, "Necítím se zářiv, necítím dosti síly k povolání důstojníka; nestačím na tolik povinností abych pokračoval ve studiích na vysoké škole; matka je nemocná stá." Většinou jsou to až na malé výjimky důvody pracně vyhledávané a komponované. Ve většině případů jsou tu - možno říci - dvě hlavní příčiny žádostí o propuštění.

a/Někteří šli do VA jen za existencí, kterou si žádostí do VA chtěli jen pojištit. Jakmile dostali místo jinde, odvolali žádost...

b/Někteří z nich, když vlastním očima nahlédli do stroje akademie, když viděli vyučovací programy, denní řád a poznali nutnost vzorné kázně a u velké práce, již se vynout nelze a kterou nutno konat nejen tehdy, má-li člověk k tomu "náladu"/a to u vojáků, zejména u důstojníků není možné/ - ihned opustili své přesvědčení a lásku pro důst. povolání.

Kdybychom měli mládež od 14 - 15 let, řekneme jako bývalé kadetky,

bylo by to celkem pochopitelné. Ale v tom věku, v němž vstupují do VA naši akademici je to už zjev trochu podivný. Zdá se mi, že to přece jen není všechno s naší mládeží v pořádku a že stále ještě potřebujeme mnoho zlepšovat v její výchově rodinné, školní i společenské.

Je jí třeba více ideálů, více smyslu pro práci a povinnost, nejen k sobě, ale i k rodičům, k bližnímu, k celku. Musí se v ní také vychovávat smysl pro odpovědnost a pak - mužnost, pevnost a rozhodnost. Takové vlastnosti mají být majetkem každého občana, to nejsou jen speciální požadavky vojenské služby. K tomu se budu muset ještě později vrátit.

Některí voj. akademici žádají o propuštění z voj. akademie a za krátkou dobu hned zase prosí, aby byli přijati zpět. A dokonce jeden, který na svou žádost byl propuštěn a pak znovu po kajícím nářku přijat, pobyl podruhé v akademii 4 dny a ses žádá o propuštění. To už se asi bez trestu neobejde. Jak je vidět, mnozí tápou a často jen dle okamžité nálady mění své rozhodnutí.

Je pravda, že takových "pomstenců" je malé procento /~~zcela zřídkakdy~~ letos jíl z 1000! /, ale i tak to není moc potěšitelného.

Často si беру takové mladence k reportu, aby mi objasnili své důvody osobně - a někdy člověk slyší věru prepodivné věci.

Tak ku př. jeden akademik mi odůvodnil svou žádost o propuštění takto:

Studoval báňskou akademii v Příbrami a chce to dokončit, mnoho prý mu toho už nechybí - jen první a druhá státnice. /Maturoval v 17 letech, hned pak studoval v Příbrami; teď je mu 24 let! Důstojníkem být nechce. Je mu 24 let, žold v akademii mu nestačí ani na cigarety. /Žold je 4 Kč denně, ale je prý silný kuřák, kouří egyptky a to prý 4 Kč nestačí.

Na další studování peněz nemá /matka je vdovou po malém železničním zaměstnanci/, ale půjčí mu jeho dívka! - K tomu není třeba poznásek! Poučil jsem jej na cestu životem a propustil.

Jiný akademik se mi pokoušel dokazovat, že je silná povaha, má své ustálené názory, je přímý - a že proto mu odříkání a sebezapření požadované na vojně působí obtížela byl už podpáručíkem!

Nezpomínám ovšem, že dnešní naše ročníky /1912 - 1918/ jsou ještě generací válečnou a poválečnou, která má v sobě stíny těch neblahých dob. Třebaže se u naší mládeže rok od roku jeví postupné zlepšování /je to znát i ve voj. akademii/, uvedl jsem předcházející jako připomenutí, že musíme ještě mnoho a mnoho nedostatků u naší mládeže odstraňovat - my vojáci - i občanstvo.

Vzdor mému předcházejícímu "hubování" máme v akademii přece jen dost nadějných a hodných hochů - a voj. akademie ráda s ardečně přijala je do svých zdí. Vše mají pečlivou rukou svých velitelů čet, výkonných

rotmistrů setnin a různých pomocných orgánů důkladně připraveno. U lůžek, v nočních stolcích a skříních mají už před svým příchodem složeny dle předepsaného pořádku všechny své věci/oděv, propriet, výstroj atd., v učebnách mají uloženy ve svých stolcích a skříních učební pomůcky, sešity, knihy, předpisy, psací náčiní atd., v jídelnách je prostřeno a číšníci v bílých bluzách čekají nové strážníky.

A přece první dojem akademiků není ani valný. Ocitli se najednou v internátě a přesně stromořeným pořádkem, a časem na minuty rozděleným a uslyšeli celou řadu přísných požadavků. Poznávají, že zde bude tvrdá práce, již se nelze vyhnout. Bývalí četaři aspiranti, podporučíci - ba i poručíci v záloze stávají se na dvě léta prostými vojíny - "chudým lidem" a ten náhlý přechod není jim zajisté příjemný.

První den seznamují se se vedením svých velitelů a labyrintem velké budovy/akademie je 960 m dlouhá/, s ložnicemi, učebnami, tělocvičnami, jízdárnami, jídelnami, speciálními učebnami atd., aby už dne 1. října, kdy začíná na voj. akademii vyučování mohli být přesní a aby nebloudili.

Celý komplex budov voj. akademie je velmi rozsáhlý a tvoří vlastně město pro sebe. Bývalá rakouská vojenská reálka, bývalá rakouská jezdecká kadetka, které se začaly stavět v r. 1853, a které jsou teď spojeny, jsou ještě za dnešní doby pěknou a velmi dobře vyhovující stavbou, která postrádá jen modernější a účelnější vnitřní zařízení. V naší akademii se může člověk narodit za přispění našeho lékaře, může být pokřtěn a pak se třeba může i oženit ve vlastním pěkném kostelíčku/je-li ovšem katolíkem/ a konečně může být i pochován na malém úpravném hřbitůvku voj. akademie. Tedy všechno možné "pohodlí" ! Rozsáhlý park je akademikům k osvěžení a na prostorném hřišti a tenisových dvorcích je celkem dosti příležitosti ke sportu. Vlastní řemeslnické dílny různého druhu starají se o opravy, o slušné zařízení místností vojenských akademiků. Chov vepřů, salinářské zahrady, uzenářská dílna, pekárna a 2 velké kuchyně pečují a mohou říci, že dobře o šaladky mladých a věčně hladových lidí.

Zkrátka, všechno by to i s hlediska vojenských akademiků ušlo. Jenom ta práce, výcvik, učení - a ty přísné vojenské řády a pořádky kazí jinak příjemný pobyt v tomto "grandhotelu" a to nejen akademikům, ale i jejich "učitelům".

Prvních 14 dní točí se jen hlava z mnoha řádů, předpisů, programů a různých požadavků - a právě v té době přicházejí někteří najednou k ~~guxx~~ poznání, že láska k vojenskému povolání byla jenom epizodou. A ti malověrní a slabí vůlí a energií hledí se různými námirkami spasit útekem z tohoto domu "hrůzy", kde vládne Zahálka a velkým Z, počítěk všeho sláho.

"Dopke je to nějaká "svoboda", když nesmím odhodit sirku na zem,

když musím mít všechno urovňáno podle předpisu, když se musím učit, i když se mi nechce stá.stá. Já to ovšem svaluji, ale představy o demokracii a o t.zv. svobodě jsou u mnohých lidí dosud prapodivné. Sobectví v lidech má kořeny velmi pevné...

Za 14 dní si však akademici zvyknou na nový domov, přijdou do normálních kolejí a většinou pracují se zájmem a s chutí. Učí se šetřit časem, který si dovedou rozdělit na práci a odpočinek, jsou činní v různých kroužcích voj. zátiší, zpívají a postupně začínají být málo po málu mladými muži. Humor, vtip a kamarádství, největší přátelé vojáka, udržují i u akademiků dobrou náladu a stálou svěžest.

Práce a život ve vojenské akademii. /Činnost výcviková a výchovná./

Třebaže zápasíme s různými obtížemi, daří se naší práci celkem dobře - a pevně doufám, že její výsledky se budou každým rokem zlepšovat.

Základem školení je cíl, předepsaný učební osnovou, a níž cituji: "Účelem výchovy vojenských akademiků na voj. akademii je připravit a vychovat je pro službu důstojníků zbraní a povolání."

Cílem výchovy je:

po stránce vojenské: dáti vojenským akademikům potřebné znalosti pro praktické vykonávání budoucího jejich povolání a pevný základ pro další sebevzdělávání nebo pro rozšíření odborných vědomostí a znalostí ve vyšších kurzech a školách;

po stránce mravní: vychovat pevné charaktery, vypěstovat vlastnosti přímé, mužné povahy, vědomí odpovědnosti budoucího povolání a zdravý smysl pro povinnost ke stavu a státu tak, aby byli po absolvování vojenské akademie schopni s úspěchem samostatně cvičiti jin podřízené vojenské jednotky a zdárně vykonávati všechny práce nižších důstojníků zbraní a vojskových těles.

O jednotlivých úkolech z toho vyplývajících a jak je provádíme, se vrátím později. Nyní je třeba, abych alespoň něco napřed řekl v hrubých rysech o organizaci vojenské akademie ~~neboť~~ neboť bez účelné organizace práce nedosáhli bychom vytčeného cíle.

Vojenská akademie je dnes veliké těleso a představuje docet složitý aparát. Dosud nemohu říci, že bych měl všechno do nejmenších podrobností organizováno a vnitřními řády co nejúčelněji usměrněno tak, abych mohl být spokojen. Mnohé natno ještě zlepšovat.

Jaká je organizace vojenské akademie?

Vojenská akademie se skládá:

z velitelství,

z profesorského sboru,

z oddílů, setnin a oddálení zbraní VA.

K velitelství patří: velitel

a pomocné orgány. To jsou: zástupce velitele VA, plukovník gen. štábu, ustanovení ministerstvem nár. obrany - obyčejně původem z jiné zbraně než velitel vojenské akademie/příklád/.

Je ředitelem studia, zpracovává vyučovací rozvrhy, podrobně stanoví profesorská rozsah vyučovací látky a je jejich přímým představeným; je předsedou hospodářské správy VA a řídí v zastoupení velitele chod ostatních služeb. Úkolů a práce tedy mnoho.

Pobočník, který jen s velkou námahou může stačit na všechny úkoly, v tak velikém tělese.

Šéflékař vojenské akademie, který je zároveň mimořádným profesorem zdravotní;

Šéfveterinář, technická správa se zbrojním důstojníkem; hospodářská správa; správa budov; správa knihovny.

Kromě toho patří sem: Vojenské kátiš, které nealouží snad jen učelům obchodním, ale hlavně výchově a sportu v době mimo zaměstnání, jak později ještě blíže vysvětlím.

Komise pro otázky výchovy, jejímiž členy jsou někteří důstojníci vojenské akademie. Pomáhá mi ve zpracování různých výchovných otázek tak, aby výchova na základě získaných zkušeností byla stále intenzivnější a lepší, aby její organizace byla stále dokonalejší, za spolupráce všech velitelů, profesorů a cvičitelů.

Správa vlastního hospodářství a parku.

Musejní komise.

Stravovací komise/podle služ. řádu/ - jejími členy jsou i voj. akademici.

Služky, podřízené veliteli vojenské akademie:

Kromě t. sv. pomocných orgánů, kteří jsou přímo k ruce veliteli pro organizaci celého aparátu, pro řízení výcviku a vyučování, pro administrativu atd. jsou tu podřízené jednotky, které vykonávají i přímo práci vyučovací, výchovnou a cvičitelskou.

Jsou to:

I. Prapor vojenské akademie.

Je organizován v roty vojenských akademiků a tyto jsou rozděleny v čtyři. Každá z těchto jednotek má svého velitele - a kromě toho - u rot jsou zařízení a veliteli rot podřízení specialisté cvičitelé pro výcvik kulometných jednotek a pro výcvik doprovodných zbraní pěchoty/minomety, pěchotní kanony a pod./

~~Upraveno jako součást jednotky vojáků voj. akademie.~~

U praporu jsou soustředěni nejen vojenští akademici pěchoty, ale i voj. akademici I. ročníku s určením pro letectvo, žen. a telegrafní vojáky.

V dřívějších letech absolvovali příslušníci letectva, žen a telegr. vojska v I. ročníku akademie tutéž látku a konali též výcvik jako pěchota. Ve druhé roce odcházeli do učilišť svých zbraní/voj. letecké učiliště, ženijní učiliště/, kde prodělávali zvláštní speciální výcvik v t. sv. oddělení voj. akademie, zřízeném v příslušném učilišti / t. j. druhý ročník vojenské akademie/.

Počínaje rokem 1935/36 jsou letci, ženisté a telegrafisté ve výcvik a vyučování specialisováni již v I. ročníku vojenské akademie. Dostanou tu též všeobecný a vojenský výcvik/teoretický i praktický/, jsou přiděleni však organizačně stále praporu voj. akademie. Ovšem učební osnova je zvlášť přizpůsobena jejich budoucímu studiu ve II. ročníku/v přísl. učilišti/a potřebám jejich zbraně.

Prapor vojenské akademie v letošním roce obsahuje

4 roty vojenských akademiků pěchoty o 3 četách;

5. rotu akademiků, složenou ze 3 čet příslušníků letectva, 1 čety ženistů a 1 čety telegrafistů.

Kromě toho patří k praporu pomocná rota, mající nejn nutnější mužstvo pěchoty, jehož je třeba ve voj. akademii k nejrůznějším účelům. /Kromě nutných příkazníků v jednotlivých kancelářích a kabinetech VA jsou tu soustředěni vočiři koní a soumarů kulometných a minometných ker, čističi pro jídelny a zátěži, obsluha telegrafní a rozhlasové ústředny, obuvníci, krejčí, zámečníci pro dílny VA a nutný počet vojinů pro strážní služby, k střežení mohamilionového majetku VA /

Takový prapor je zcela solidní jednotkou, která svému veliteli, byť sebeochopnějším dá hodně starostí a odpovědnosti po všech stránkách.

K vůli povšechné představě uvádím některé čísla:

Prapor má:

42 důstojníků

7 rotmistrů

akademiků pěchoty: 517

ženistů: 49

letců: 102

telegrafistů: 45

mužstva: 202

koní/soumarů/ 20

II. Dělostřelecký oddíl vojenské akademie.

Obsahuje pouze vojenské akademiky dělostřelectva.

Je organizován ve 2 baterie po 3 četách

a pomocnou baterií - t.j. mužstvo dělostřelectva, v němž je nejnmutnější obalaha děl, příkazníci, pomocníci dělmistra, příkazníci pro jízdárny, řidiči motorových vozidel a hlavně podkoní a ošetřování přidělených koní.

I dělostřelecký oddíl má k dispozici potřebné velitelské a cvičitelé jako prapor VA a jezdecká skupina.

Celkem je u oddílu:

důstojníků:	21
rotmistrů	7
akademiků	239
mužstva	187
koní	263

III - Jezdecká skupina VA.

Vychovává a cvičí budoucí důstojníky jezdecka.

Obsahuje letošního roku 1 eskadronu voj. akademiků o 2 četách a pomocnou eskadronu, již je také podřízena cvičná četa.

Jezdecká skupina má:

důstojníků:	6
rotmistrů:	2
akademiků:	52
mužstva:	100
koňů:	150

Prapor, oddíl a jezdecká skupina voj. akademiků jsou, abych tak řekl domovem vojenských akademiků, v němž vládnou různé stupně vychovatelů a příslušných "tátů", kteří je učí t.j. praktickému výcviku pro potřeby té které obrany.

Četa je zároveň třídou. Pro každou je určena zvláštní učebna. Třídy/čety jsou číslvány na př. P-1, J -2, T-1, D-3 atd./

Kromě důstojníků, zařazených v některém z těchto oddílů/praporu, děl. oddílu nebo jezdecké skupině/ jsou ve vojenské akademii důstojníci - profesori předmětu rázu všeobecně vojenského, t.j. předmětů, které nepatří do t.j. praktického vojenského výcviku.

Využívají akademiky několika/někdy všech/sbraní a tvoří zvláštní skupinu, podřízenou přímo mému zástupci, t.j. řediteli studia, který jejich práci ve všech podrobnostech usměrňuje.

Všechny složky vojenské akademie, o nichž jsem se tak povšechně zmínil, tvoří dohromady značný podnik, v němž je mnoho a mnoho úkolů nejen

výchovných a vyučovatelckých - ale i celá spousta úkolů hospodářských, administrativních, zdravotnických a pod.

Celkový stav vojenské akademie letošního roku je tento:

Důstojníci VA:

1/Generální štáb	: 4	/ v tom zástupce velitele/
2/Pěchota	: 52	
3/Dělostřelectvo	: 24	
4/Letectvo	: 3	
5/Ženíjní vojsko	: 3	
6/Telegrafní vojsko	: 4	
7/Jezdeckvo	: 5	
8/Zdravotnictvo	: 2	
9/Intendanstvo	: 1	
10/Tech. sbroj. sl.	: 3	
11/Veterináři	: 2	
12/Hosp. služba	: 6	
13/Koncept. služba	: 3	
14/Spr. sbr. sl.	: 1	
15/Šermíři	: 3	

116 - bez velitele

Rotmistři VA:

1/Pěchota	: 14
2/Dělostřelectvo	: 10
3/Jezdeckvo	: 2
4/Žen. vojsko	: 1
5/Tel. vojsko	: 1
6/Děl. mistři	: 1
7/Sbrojíři	: 2
8/Podkováři	: 2
9/Pom. zdravotníci	: 1
10/Rtm. účetní	: 9
11/Spr. sbroj. sl.	: 1
12/Oděvnictvo	: 1
13/Rtm. početní	: 1
14/Šermíři	: 1
15/Hosp. služba	: 11

58

Celkově tedy

Důstojníků : 117
rotmistrů : 58
akademiků : 1004
mužstva : 483
civilních zaměstnanců: 126
koní : 413

Snad se bude zdát, že důstojníků a také ostatního personálu je mnoho ale není tomu tak. Neopakují-li stroj dobře fungovat a koná-li každý svědomitě svou práci a povinnosti - jak je také bez milosti vyžadováno, je každý zaměstnan více než dosti. Kromě civilních zaměstnanců nemůže se většině důstojníků ani snít o 8, ani ne o 10 hod. práci.

Tento personál, organizovaný podle předpisů v menší svazky tak, jak jsem dříve řekl, má podle svých funkcí určeny přesné úkoly a povinnosti, je mu dána podle velitelských stupňů přesně vymezená pravomoc a určena odpovědnost. Disponuje patřičným materiálem sponůčkami a pracuje v rámci učební osnovy podle nařízení velitele akademie a ředitele studia.

Školení je dvouleté. Má tedy voj. akademie normálně 2 ročníky. U letectva a ženijního vojska absolvují voj. akademici II. ročník, jak již bylo řečeno v let., resp. ženijním učilišti.

Školní rok začíná 1. října a končí slavnostním jmenováním poručíků 1. srpna.

Vzhledem k této době jsou vyučování, výcvik a výchova podrobně rozvrženy, v osnovách.

Učební osnovy určuje:

- 1/ Předměty, kterým se v každém ročníku vyučuje u té, které zbraně.
- 2/ Počet hodin, vynášený pro každý předmět, v každém ročníku.
- 3/ Podrobný rozvrh látky a počet hodin pro každý předmět, kde je zároveň udáno cíl školení v tomto předmětu.
- 4/ Studijní prameny pro profesory a ovičitele, učební pomůcky pro žáky, v každém předmětu.

Celkový počet vyučovacích hodin je při dvouletém školení v každém ročníku 1750 hod.

Již učebními osnovami je práce značně uměřena a záleží pak jen na velitelích a profesorech, aby dali osnovám řádoucího ducha a aby neustrnuli na pouhé litéře a holých číslicích.

Snad Vás bude, pánové, zajímat, jakým předmětům se vyučuje. Kříd na začátku řeknu, že požadavky v dnešní době, která přináší neustále něco nového, zejména úžasně rychlý vývoj na poli technického - stále a stále

rostou, a že osnovy středních vojenských škol nelze v tom ohledu srovnávat s vojenskými školami předválečnými.

Snad každý rok je nutno osnovy a programy doplňovat něčím novým, bez čeho se moderní důstojník neobejde. A to vojenská akademie je jenom základní škola pro mladé důstojníky, po níž teprve následuje v kariéře důstojníka celá spousta kursů speciálních/:

- pěchotní střelecký kurs,
- protiletadlové kursy
- kursy a útočné vozby
- automobilové kursy
- spojovací kursy
- kursy pro důst.kulometných rot
- kursy let.pozorovatelů
- plynové kursy
- střelecké kursy dělostřelectva
- aplikační kursy děl. a jezdecké
- Z kursů velitelských pak:

Kursy pro velitele oddílů

Kursy pro velitele vojákových těles

Kursy pro vyšší velitele.,

nahledě na vyšší voj.vzdělání důstojníků gen.štábu a j.

Požadavky na znalosti dnešního důstojníka tak rostou a zasahují do tolika oborů, že se stává choulostivou otázkou specialisace, již dobře řešit není tak jednoduché.

I ten nejnižší velitel je pánek s cvičitelem různých odvětví voj. výcviku, má ve své jednotce různé zbraně, jež musí dokonale znát atd.

Už velitel takové pěší roty/ a na ty jsou dnes v přechodné době nově jmenování poručíci ustanovování/ musí dokonale ovládat znalosti různých zbraní, jež má k dispozici, nebo, které s ním spolupracují./puška, leh.kulomet, těžký kulomet, pistole, světlovaší pistole, granát, granátomet, pěchotní kanon proti útočné vozbě, minomet atd./

Musí být dostatečně obeznámen s bojem plynem, úpravou terénu, se spojovacími prostředky, zdravotními opatřeními atd. A což administrativa, hospodářství, stravování mužstva, zdravotní opatření...

Je, resp. má být učitelem se všemi pedagogickými schopnostmi, vychovatelem, bojovým vojákem atd. Má být v každém ohledu příkladem bezvadný člověk, muž a voják po všech stránkách/ a musí všechno lépe umět než jeho podřízení.

Dnešní doba od důstojníka žádá, aby byl nejen vojákem - taktikem, ale i technikem. Tento požadavek, platný dříve pro technické zbraně přechází již i na pěchotu a jezdecko.

Matematika a balistika, dříve koníček dělostřelců a j. - musí dnes v akademii také naše pěšáky a jezdců - a velmi dobře se jim pak hodí v praxi. Teorie střelby, nauka o střelbě z kulometů, minometů, pěch. kanonů, přestřelování a prostřelování těžkými kulomety, střelba proti letadlům atd., máti pěšáky i jezdců čím dále, tím více, aby se přiblížili v tom ohledu znalostem dělostřelců.

O technických zbraních, o ženistech, tel. vojsku a letectvu není ani třeba mluvit!

Proto v učebné osnově vojenské akademie je vidět různé přednášky vojenského vzdělání, jako matematiku, fyziku, chem. technologii, aplikované pro potřeby té které zbraně.

Dávám přehled vyučovacích předmětů pouze k nahlédnutí, aniž bych to detailně rozebíral.

Do t.zv. praktického výcviku u pěchoty patří:

Pořadový výcvik, bojový a polní výcvik, výcvik kulometných jednotek, výcvik doprovodných zbraní, dělostřelecký výcvik, nauka o střelbě, vojenské spravodajství a pozorování, všeobecné služební knihy atd.

- u dělostřelectva:

taktika dělostřelectva a polní služba, všeobec. služ. knihy, nauka o děl. materiálu, nauka o střelbě, cvičební řady pro dělostřelectvo, nauka o postrojích, péče o koně, pěší výcvik, jízda vozem a pod.

- u jezdeckva:

pořadový výcvik, bojový a polní výcvik, výcvik kulometných jednotek, nauka o střelbě, dělostřelecký výcvik, pěší výcvik, voj. spravodajství a pozorování, péče o koně, nauka o postrojích, ekvitační teorie a pod.

Letci, ženisté a telegrafisté mají pak jiné předměty speciálního vojenského výcviku.

Dále chci v rychlosti vyjmenovat některé předměty všeobecného voj. vzdělání, které jsou na akademii vyučovány jako:

Matematika, balistika, deskriptivní geometrie/pouze pro dělostřelce a ženisty/, fyzika, chemie, konstrukce zbraní a střeliva, všeobecná taktika, nauka o terénu/topografie/, vojenský zeměpis, styk spojení a spojovací služba, úprava terénu, plynový výcvik, organizace, válečné dějiny, spravod. služba, hipologie, voj. vychovatelství a vyučovatelsví, právo a národní hospodářství, intendantní služba, administrativa a kaserní agenda u setniny, francouzština, němčina a maďarština, tělesná výchova, jízda koňmo, spol. výchova atd.

Rozeah a obsah látky některých předmětů je přizpůsoben úkolům té které zbraně.

Látky, kterou musí budoucí důstojníci strávit je mnoho.

Pěchota má na př. v I. ročníku 25 předmětů, dělostřelci a jezdcí 29,

letci 28, ženisté 30, atd.

Z mnoha předmětů, které jsem uvedl, chtěl bych se na chvíli pozastavit zvláště u nového poválečného předmětu vojenského školení důstojníků, u vojenského vychovatelství a vyučovatelsství.

Vyučuje mu na VA major, dr. filosofie, který byl před léty vyslán MNO na univerzitní studium. Je autorem publikace "Naše vojsko" a "Čs. důstojník v projevech T. Masaryka, jakož i monografie o generálu Kinském a Spinozovi, hlavních obráncích státního demokratiemu.

Tento předmět, zvaný krátce: "vojenská pedagogika zahrnuje v přednáškové teorii:

- 1/ Základy vojenské psychologie
 - 2/ Základy vojenského vychovatelství
 - 3/ Základy vojenského vyučovatelsství.
- Cílem/úkolům/ tohoto předmětu je:

- 1/ Získati přehled potřebných poznatků nejdůležitějších zákonů psychického života vojáků v míru a zvláště ve válce. /vojenská psychologie/
- 2/ Získati potřebné nejdůležitější poznatky o účelu, moci, hranicích, prostředcích, zásadách, metodách a formách vojenské výchovy u setnin/voj. vychovatelství v užším slova smyslu/.
- 3/ Získati potřebné nejdůležitější poznatky o metodách, formách, zásadách a pomůlkách vojenského vyučování ve škole mužstva/vojenské vyučovatelsství/

Látka jednotlivých těchto pedagogických disciplín je rozvržena takto:

- 1/ Ve vojenské psychologii vykládá profesor voj. akademikům /dle přehledu obecné psychologie/ hlavně psychologie času a boje.
- 2/ Ve vojenském vychovatelství zdůrazňuje se hlavně výchova mravní, pro boj nejdůležitější a vojenští akademici si osvojují vše potřebné, co mají jako příští důstojníci vědět o kázni, o prostředcích výchovných, jako je př. příklad, poučení, zaměstnání, dozor, četba, odměny a tresty.
- 3/ Ve vojenském vyučovatelsství dozví se voj. akademici všeobecně, jak je se třeba na vyučování ve škole mužstva připravit, jak volit vyučovací postup a metodu, jak se správně tázní a posuzovati odpovědi vojáků. Slyší dále, jak používatí mázornovědel a vyučovatí násorně, jak opakovatí a procvičovatí učivo a jaký vliv má právě osobnost cvičitelova na vyučování ve škole mužstva, jak ve světnici, tak i na cvičišti.

Teoretické výklady z vojenského vyučovatelsství doplňuje náš dlouholetý profesor pedagogiky praktickým didaktickým /vyučovatelským/ výcvikem vojenských akademiků.

Cílem tohoto výcviku jest:

1/Poznati podmínky úspěšné práce vyučovatelské hospitování při vyučování vojáků/Hospitace,náslechy/

2/Nabytí v praktickém vyučování vojáků cviku, který by k vstoupení do služby cvičitele-velitele čety postačil./prakt.did.pokusy/.

3/Průprava vojenských akademiků k tomu, aby v plucích, jakožto příští důstojníci/cvičitelé a velitelé/ dovedli se při rozpravách a kritických rozborech samostatně kriticky projevit, jak po stránce věcné, tak i formální./Následné kritické rozpravy!/

Pokyny pro praktický didaktický výcvik voj. akademiků.

Abyste vojenská akademici seznali podmínky úspěšné práce vyučovatelské a dosáhli pomocí krátkých, praktických, didaktických pokusů cviku v prakt. vyučování vojáků, je rok co rok za účelem podání návodů pro samostatnou vyučovací práci nařízen praktický didaktický výcvik, jímž vyvrcholuje na VA pedagog. vzdělání vojenských akademiků.

Tento výcvik koná se v hodinách voj. pedagogiky. Objekty vyučovací a výchovné jsou spravidla vojíní pom. setnin VA. Tyto dodávají ke každému praktickému didaktickému pokusu předepsaný počet vojáků, kteří ovládají vyučovací jazyk, ve kterém/většinou v jazyce služebním/se bude vyučovat.

Vlastní praktický did. výcvik dává voj. akademikům možnost:

1/Pozorovat práci vyučovatelskou!

2/Pozorovat množství jako vyučovací objekty při vyučování a

3/Sbírat a třídit didaktické a pedagogické zkušenosti, které jsou základem vyučovatelského a vychovatelského umění.

Praktický did. výcvik se provádí:

1/Hospitací/náslechy/ve vlastní učebně - cvičné třídě/ voj. akademiků.

2/Návodnými poradami přípravnými

3/Praktickými did. pokusy

4/následnými rozpravami kritickými, sloužícími kritickým rozborem prakt. didaktických pokusů.

ad 1/ Hospitace/náslechy/

Při nich seznámí se voj. akademikové s vyučováním a výchovou hlavně množství a přivyknou cvičení školní jednotky na vojně. Pozorují pilně vyučované vojáky i akademické pokusy konajícího a pozorování své si zaznamenávají do svého poznámkového sešitu. Při hospitacích mají akademikové nejlepší možnost poznati techniku vyučovací, kterou nutno odkoukat a napodobit a vyvarovati se tak chyb při vlastní did. praxi.

ad 2/Návodné porady přípravné!

Jednotlivých prakt. did. pokusů mohou předcházeti individuální krátké návodné porady přípravné. V nich mají akademikové obou řečníků možnost dožádovati se u ředitele did. cvičení návodných rad/metodického navedení/.

neví-li si s něčím rady.

ad 3/ Praktické did.pokusy!

Vlastní praktický did.výcvik akademiků obou ročníků, vycházející od pozorování mušstva při hospitaci, děje se krátkými - 25 minutovými, prakt.didaktickými pokusy, při nichž vydávají voj.akademikové počet, jak dovedou svých teoretických vědomostí, získaných při teor.výkladech z voj. pedagogiky a didaktiky, jakož i svých zkušeností a dovedností, získaných a odkoukaných před příchodem do v.a. využití a upotřebiti jako příští důstojníci - nastávající učitelé a vychovatelé svěženého mušstva.

Každý voj.akademik připraví si na jednotlivých volných ošialovaných a linkovaných listech samostatně a písemně po jedné straně /na formátě, shodném s výmí rozměry s obálkou/ své téma tak, aby kdykoliv mohl toto téma, které bylo k pokusu určeno, bez ohledu na časový sled temat absolvovati a v příp. potřeby/nemoc kamaráda a poď/provésti.

Téma předloží nejpozději 14 dní předem, před pokusem k nahlédnutí!

Jednak voj.akademikovi, který je určen jako hlavní kritik/opis/,
jednak řediteli prakt.did.cvičení/distopie/.

Písemná příprava na vyučovací půlhodinku musí být obsahově všestranná, metodicky a formálně úplná, s podrobným rozбором. Z počátku může se dít i v otázkách.

Pro každý pokus je vyměřena doba 25 minut maximálně.

ad 4/ Následné kritické rozpravy.

Po skončení did.pokusu cvičné mušstvo s cvičné třídy odejde a voj.akademikové se účastní následné, 25 minutové kritické rozpravy /konference, porady/ o průběhu a výsledku prakt.did.pokusu pod vedením ředitele prakt.did.cvičení. V této konferenci zavádí se po autokritice a po posudku hlavních kritiků důkladná rozprava, jejíž předmětem je provést se účastí ostatních voj.akademiků - speciálních kritiků téže učebny krit. rozbor did.pokusu a zjistiti, jakého stupně technické a formální způsobilosti se příslušný voj.akademik dopracoval.

Posouzení jednotlivých pokusů se děje v tomto sledu:

1/Akademik, pokus absolvovavší, podá svoji autokritiku.

2/Příslušní dva hlavní kritikové podají celkový referát a kritiku did.pokusu jednak po stránce věcné a obsahové a jednak po stránce didaktic. a formální/technické/, poukazujícíe gantlensanským způsobem a seriosním způsobem při tom nejen na nedostatky, chyby a vady, nýbrž i na přednosti a dobré stránky pokusu.

3/Potom provedou ostatní voještí akademikové - speciální kritikové podrobnou kritiku did.pokusu hlavně po stránce didaktické, formální a technické, s předem stanovených hledisek ředitele did.~~zkušebního~~ výcviku.

4/Na kritiku/poznámky a postřehy/ná akademik, pokud konají právo odpovídati ve své replice, v níž vysvětlí, proč co a jak dělal.

5/IV závěru následné kritické rozpravy poukáže ředitel did.cvičení vždy na to, co eventuálně nebylo postřehnuto, objektivně shrne v krátkém kritickém resumé přednosti a vady did.pokusu, vyvodí z nich případné poučení a rady a provede pak klasifikaci nejen akademika, pokud konají právo, nýbrž i všech kritiků, kteří se rozpravy zúčastnili.

Ráz rozpravy je konverzační s disputační.Při všech rozpravách mají akademikové projevit nejvyšší součinnost a samostatnost ve svých kritických projevech.

Hlavní důraz při praktických didaktických pokusech je kladen:

1/Na vzbuzení, získání a projevení lásky ku evičitelskému/vyučovatelskému/povolání důstojníkovu.

2/Na praktickou dovednost vyučovatelskou a metodickou zdatnost

3/Na schopnost vychovatelskou.

Přikročí-li voj.akademik k prakt.did.výcviku s láskou a chutí, sklídí v plucích ovoce své práce mnohonásobně a nepostřehne při did.cvičení ani, jak nepozorovatelně zrůstá s vyučovatelským ovzduším školy mužova a jak nenápadně a klidně přechází do skutečného života důstojníkovu povolání vyučovatelského a vychovatelského.

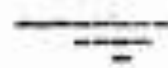
V předmětu vojenské pedagogiky a to v její druhé části - činnost vychovatelská je zahrnuta i látka, obsahující nejdůležitější otázky příští světové činnosti nového důstojníka a pluku.Z temat probíraných v tomto předmětu uvádím zde některé, dosud sbrnovované:

Proč máme vojáka.Jaký má být čs.voják. Dobré a slušné chování vojáka.Jak využití volného času.O jídle, jak jísti.O čistotě.O nakašlivých nemocích.Alkoholismus, kouření, karban.První pomoc při náhlém onemocnění nebo úraze.Vlast, národ, stát.Vznik Československé republiky, její části, obyvatelstvo, poloha a ~~zeměpisný~~ obrázek země České.Zeměpisný obrázek země Norskoslovenské.Zeměpisný obrázek země Slovenské a Podkarpatoruské.

/Jak země vypadá, jaké poskytuje podmínky pro život obyvatelů, jak obyvatelstvo těchto podmínek užívá.Zeměpisný přehled Československé republiky.Ústava Československé republiky.Zákonodárna moc státní.Výkonná moc státní.Soudní moc státní.Samoopráva/Povinnosti a práva občanů.Modina jako základ státu.Náš stát v minulosti/historické obrazy/Jan Žižka z Trocnova.V čes zákešala sile husitských voják.Československá účast ve světové válce./Dom. a zahr. odboj./Prezident Masaryk a jeho poměr k vojsku.Proslav při nastoupení nováčků do činné služby./Š - III - 1 /.

Prezident republiky Dr.E.Beneš, vrahni

velitel veškeré branné moci. Proslov o významu praporu. Generál Dr. M. H. Štefánik, náš první ministr války. Proslov o významu státní hymny. 28. říjen 1918
Proslov po příchodu nováčků. Česká družina. Proslov před prvním narukování
nováčků a puškou. Bata "Nasdar". Proslov při první ostré školní střelbě s puškou.
Střelec Jan Čapek. Proslov po ukončení výcviku nováčků. Kniha Václav Svätý.
Proslov před odchodem mužstva na první dovolenou. Bitva u Zborova. Proslov
o Štědrém večeru. Proslov novoroční. Proslov při nastoupení záložníků na
cvičení/Š - III - 1/ Proslov před odchodem na závěrečná cvičení. Proslov při
odchodu záložníků do občanského života./Š - III - 1/ Proslov při odchodu akt.
mužstva do občanského života./Š - III - 1/.

Z mých vývodů o vojenské pedagogice na vojenské akademii vidíte, vážení pánové, že vojenská správa se snaží ze všech sil o to, aby důstojníci naší republiky byli nejen dobrými vychovateli a učiteli v duchu Masarykově, který již 16. dubna 1919 ve své programové řeči v I. armádním vychovatelském kursu, pořádaném MNO pro důstojníky s povolání v Lázeňském sále na Menším městě Pražském řekl heslo: "Moderní demokratický důstojník musí být učitelem" heslo, které je základem vojenské pedagogiky na vojenské akademii a které platí pro všechny důstojníky této akademie bez rozdílu zbraní a služeb.

Kdyby si snád pánové přáli bližší informace, jsou kdykoliv k dispozici.

Dbá se všemožně o to, aby všichni učitelé vyučovali, instruovali a vychovávali podle těch zásad, jak se přednášejí ve voj. vychovatelství a vyučovatelsství vojenských akademiků a aby celý jejich zjev a každý čin odpovídal tomu, co požadujeme od akademiků a co v nich chceme vychovat.

Heříkán, že jsme na vysokém stupni dokonalosti, ale moha s dobrým svědomím říci, že všichni naši důstojníci se poctivě snaží vytvořit prostředí a příklad co nejlepší a že pokračujeme v dobrém vývoji.

Rámec vyučování a výcviku tvoří - rozvrh zaměstnání, který sestavuje velitelství akademie. Jeho účelné sestavení není věcí snadnou ani ve škole, kde se školí jen jedna zbraň/ku přepěchota/, natož ve škole všech zbraní, zatíženou vysokými počty vojenských akademiků na nejvyšší možnou míru.

Rozvrh zaměstnání

Spousta vyučovací látky nutno rozvrhnout napřed na vyučovací období a vyučovací týdny a pak třeba sestavit rozvrh zaměstnání, určující předměty a počet hodin každého dne v týdnu.

Vydal jsem na ukázkou programy velitelství akademie i programy setnin zároveň a jakýmsi "celkovým" rozpočtem vyučovacíh hodin.

V každém ročníku máme k dispozici 1750 vyučovacíh hodin za rok, které jsou rozvrženy na 4 ~~sem~~ období:

pozdí /od 1. do 21. 10. /, zimní / od 21. 10. do 31. 3. /

jarní /od 1. 4. do 20. 5. a letní/ ~~sem~~ - závěrečné od 21. 5. do konce školního roku.

V zimním období mají voj. akademici vyučování 40 hodin týdně a v ost. obdobích 46 hodin.

Denní vyučování /kromě ranní půlhodinky/ trvá v zimním období v pondělí a ve čtvrtek od 8 - 12 hodin, - odpoledne od 14 - 17 hodin; v úterý a v pátek odpoledne až do 18 hodin; ve středu a v sobotu pouze do 13 hodin.

V letním období začíná se ráno o hodinu dříve, t. j. v 7 hodin.

Mezi vyučovacími hodinami jsou přestávky 10 minutové; mezi 2. a 3. hodinou odpoledne je 20 minutová přestávka. Umožňuje to střídání tříd, což v budově téměř kilometrové není tak snadné.

Budíček je v 6 hodin/v letním období v 5 hodin/ : od 6,00 do 6,40 umývání, oblékání a úklid v ložnicích; od 6,40 do 7,00 snídání; od 7 do 7,30 je ranní telecvik, pak je příprava k vyučování, které začíná v 8,00 hod. V létě je ranní půlhodinka ihned po budíčku/v 6,15 hod/ a teprve potom akademici se umyjí a jdou na snídání.

Denní lékařská prohlídka je v 7 hodin/v letním období v 6 hod/ Oběd je ve 12,20 do 12,50 hod., ve středu a v sobotu o hodinu později, v neděli v 11,30 hod.

Večeře je v 17,30 - 17,50 hod., v úterý a v pátek o hodinu později. Ve středu, v sobotu a v neděli vydává se akademikům večeře hned při obědě - studená/dobře zabalená/, aby měli celé odpoledne a celý večer k volné dispozici.

Účelné sestavení rozvrhu zaměstnání není jednoduché ani ve škole, a daleko jednodušší organizací, než jakou má vojenská akademie. Při vypracování stálého týdenního rozvrhu zaměstnání pro 25 tříd působí značné potíže, aby byly uvedeny v soulad nejrůznější - a často protichůdné požadavky.

Hlavní snahou je srovnatí zaměstnání vojenských akademiků tak, aby vyhovovalo pedagogickým požadavkům - t. j. ku p.ř.:

střídání vyučování teoretického a praktického; těžších a namáhavějšíh předmětům nutno vyhraditi hodiny ranní, kdy jsou žáci svěží a předměty lehčí zařadit do hodin odpoledních;

časově zařadit některé předměty tak, aby jeden předmět /tam, kde je to nutné/ - mohl navazovat na probranou látku a přednátku jiného; střídání

předměty těžší a lehčí; rozdělit účelně tělesnou výchovu a jízdu koňmo; dát vojenakům akademikům dosti času na přípravu v předmětech, které se v týdnu několikrát opakují a pod.

Hlavně tak je nutno dbát požadavků profesorů, aby měli čas pro přípravu na přednášky, zvláště tam, kde jeden důstojník vyučuje několika předmětům.

Vyučuje se ve 25 učebnách a kromě toho v 5 učebnách speciálních /fyzikální, chemické, plynové, spojovací učebna, šermírna, dále spec. učebna pro úpravu terénu, tělocvična, jízdárny a pod. Jde o to, aby tyto učebny byly správně využity a rozděleny.

Všem požadavkům za dnešního stavu /příliš veliký počet akademiků, málo jízdáren a tělocvičen/, nelze úplně vyhovět a nutno tu a tam najít řešení kompromisní. Ředitel studia - můj zástupce má s tím hodně starostí.

Leckterý důstojník sleduje s kvaarádskou škodolibostí pobočnicka, který připichuje a rozestavuje na veliké desce různobarevné papírky, označující jednotlivé předměty. Pobočnick by rád vyhověl všem profesorům, aby to měli dobře urovnáno, ale ani při nejlepší vůli není to vždy možné. Vyhoví-li zvláštnímu přání jednoho, musí rozházet papírky hned několika jiných předmětů a poruší pedagogické zásady.

Tato "hra" pobočnicka získala zcela přílešavý název "člověče nezlob se!"

Opakuje se při nejmenším 5 x až 6 x za rok, neboť na každé vyučovací období musí být nový rozvrh zaměstnání, kromě zvláštních programů na větší cvičení, pobyt na střelnici a pod.

Jak vidíte z rozvrhu zaměstnání - nemají naši akademici dlouhou chvíli - a jejich profesori a velitelé nejaca na tom o nic lépe.

Práce důstojníků!

Naši důstojníci, aby byli hodni cti sloužit ve vojenské akademii, musí napínat všechny síly a vydávat ze sebe všechno to nejlepší.

Je tu spousta úkolů a nejrůznější činnosti. Svědomitá příprava po stránce odborné i pedagogické, sestavování námětů a přednášek, studium stále nových a nových předpisů a studování odborných časopisů, starosti

■ výchovou, studování povah akademiků a sestavování k tomuto účelu různých přehledů, statistik a pomůcek. Povzbuzování žáků, otcovské léčení nejrůznějších bolestí, a mimik se akademici svěřují, stálá kontrola, prohlídky, reporty provádění společenské výchovy, účast při denních obědech akademiků a jejich večírocích, vedení akademiků při sportu a kulturní, jakož i zábrvní činnosti mimo zaměstnání, velitelské starosti administrativní, noční cvičení, denní i noční dozorní služba u setnin i v celé akademii stá. stá. A ke všemu ta velká odpovědnost!

To vás vyžeduje silných nervů, lásky k práci, aby bylo vše účelné a alespoň na dobrou prováděno.

Profesor theoretických předmětů má týdně průměrně 20 hodin vyučování/ale někteří až 25 hodin; topografové v létě při mapování 48 hodin/ - mimo přípravy, zkoušek a všeho ostatního času, o čem jsem se právě zmínil. A velitelé /odšílů, estním a sviáště čet/ - jsou vlastně ve službě stále a myslím, že i ve spánku se jim o ní zdá.

Vzdávám-li vděčně svůj dík velitelům a profesorům, počítám do jejich řad i pomocné orgány, své věrné pomocníky, kteří tiše a nenáročně konají práci stejně důležitou a namáhavou.

Díky hlavnímu štábu a resortním oddělením KNO - dostává voj. akademie jen důstojníky vynikající, kteří jsou s to tuto práci úspěšně zvládat.

Také většina rotmistrů, kteří jsou pomocníky důstojníků, má ve voj. akademii školy velmi neuspěšné. Někteří z nich jsou t. sv. pomocnými cvičiteli a jsou tedy i představenými vojenských akademiků. To vyžaduje hodně taktu. Práce u některých je velmi mnoho.

Takový cvičitel tělesné výchovy má až 30 hodin týdně - čili denně průměrně 5 - 6 hodin, což znamená velkou fyzickou únavu, neboť musí každý prováděný cvik sám předvést.

Starosti výkonných rotmistrů a úmorná práce některých kancelářských rotmistrů kladou zase veliké požadavky v jiném smyslu.

Vojenští akademici!

A teď náš "chudý lid" - vojenští akademici. Jsou na tom potud lépe, že jsou jen žáky a že jejich odpovědnost, pokud nejsou právě staršími čet, bot, veliteli při cvičeních a pod. - je minimální. Odpovídají jen za své vlastní činy.

Jinak mají ale práce velmi mnoho. Musí poctivě studovat a počínat si svědomitě v každém ohledu, aby - alespoň "dobře" obstáli všem svým povinnostem.

Snad nejlépe poslouží takový obrázek jednoho dne!

V 5 hodin ráno budíček. Dva pochody, vyslané rozhlásem do všech ložnic a chodeb vzbudí i ty nejzavrselější ospalce. Rozproudí v nich život a zapleší špatnou náladu a syčlenky na nepříliš vážnou "nejbližší budoucnost" která znamená různé denní trampoty a "mučení" v učebnách, na jízdárnách, tělocvičnách, na cvičištích a pod.

A ještě jednu výhodu skýtá tato ranní hudba! V nejalabší chvíli dne, kdy po přerušeném vlnkém spánku vypadá všechno černě a kdy je sklon k naříkání a - řekněme - k "načávání" na všechno možné, nemá mládež možnosti vyměňovat mezi sebou své ohurné nápady - protože jim to hluchá hudba nedovolí. Jakmile se unyjí, obléknou a udělají pořádek v ložnicích/od 5 do 5,40/, je již nálada lepší a svět - i ten svět v akademii se nesá tak slým.

Snídaně postaví naše mládence už zcela pevně na nohy. S boдрým

vzhledem odcházejí po četách předepsanými cestami k rannímu tělocviku na hřiště vojenské akademie, kde je jejich cvičitelé vezou ihned do práce.

Při pevné a ostře vedené ranní půlhodince narovnejí na čerstvém vzduchu své údy. Duch a vůle ukáží "hříšné tělo" a po ukončení cvičení odcházejí po četách s zpěvu už pevní muži a "vojáci voještě", aby se s dobrou náladou a veselé pustili do denní práce.

Od 6.15 do 6.55 hod. věnují se přípravě na dopolední zaměstnání. Němí odcházejí /někteří na koních, na kolech nebo auty/ na cvičiště, nebo do terénu k praktickému výcviku, jiní do jízdáren, tělocvičen nebo učeben. Zpěv čet, pochodujících z jednoho zaměstnání do druhého, rozléhá se voj. akademii stále a uderkuje v našich akademických bujarost, svěžest a chuť k práci. A také nám, starým je volněji a v tom stálém ruchu žijeme ve "věčném mládí".

Člověk si v trudných dobách života vždy něco najde, na co se těší. Šťastné a dobré povahy, které se dovedou radovat i z drobných událostí dne!

Tak naši "žáčkové" se dopoledne těší na oběd, odpoledne na konec zaměstnání a na večeři a pak na procházku a pod.

Oběd je zajisté významnou dobou dne - je naň se těšit. Podává se současně pro všechny akademiky v 6 jídelnách - za dozoru důstojníků. V každé jídelně předsedá jeden důstojník. Obalaha obstarávají školení šifánici a servírování provádí se podle všech pravidel slušného tónu - jak se o tom ještě zmíním v druhé části přednášky.

Mládeži chutná znamenitě. Za obědu jsou vysílány rozhlasem do všech jídelen denní správy a radiový koncert.

Po obědě je krátký oddech, příprava na odpolední zaměstnání a pak zase normální vyučovatelská a výcviková práce. Neprve po čtení denního rozkazu/resp. po večeři/ jsou akademici svými pány a mají volno pro studium nebo vycházku.

Vycházka pro vojenské akademiky je volná - pokud ovšem jako skuteční muži umějí hospodařit svým časem a dovedou si jej účelně rozdělit na práci a odpočinek, resp. zábavu. Vedeme je k tomu, aby především dovedli být pány sobě samým! V pondělí, úterý, středu, čtvrtek, v neděle a svátky je povolena vycházka do 21 hodin, v sobotu a ve dny před svátkem/kdy není druhý den zaměstnání/pro I. ročník do 23 hodin, pro II. ročník do 24 hodin.

Práce je však tolik a velitelský tlak na poctivou práci a na získání solidních ~~vědomostí~~ znalostí je tak důsledný a pevný, že kromě středy odpoledne, soboty a neděle/svátků/ používají voj. akademici této volnosti jen velmi zřídka.

Ti, kteří jsou lehkomyšní a zanedbávají studium a práci, brzy na to doplatí.

Je tedy nepsaným pravidlem, že po večeři - po krátké procházce

nebo po krátkém pobytu ve vojenském sítí/biografu VA/ a pod., soustředí se ve svých učebnách a studují až do 22 hodin. V tuto dobu musí být ve všech učebnách zhasnuto a akademici se uloží ku spánku. Po práci potřebují odpočinku, - v ložnicích musí být klid! Proto jen v některých výjimečných případech - před závěrečnými zkouškami a pod., dovoluje se těm, kteří o to požádají - studium do 23 hodin.

Tak ubíhá den za dnem. Čas je nařizován vyčerpávající a musí být přesně dodržován. Každý sebemenší výkyv by znamenal poruchu stroje, zaviniel by různá nedorozumění a vnesl by chaos do práce profesorů i akademiků.

Některé dny jsou na práci ještě bohatější. Konají se nevyhnutelně nutná noční, resp. ranní, večerní cvičení bojová/ječnou měsíčně/, která seřazují do svého programu velitelé oddílů a setnin. Dbají při tom, aby vojenská akademici měli vždy dostatečný počet hodin spánku. Kom či-li dnes noční cvičení ve 24 hodin, je zítra budíček a počátek denního zaměstnání později a pod.

K tomu všemu nutno ještě připočítati rozličné práce pořádkové, které si akademici obstarávají sami.

Na každou četu/třída/ je sice u setniny jeden voják - příkasník, ovšem ten stačí pouze na nejnutnější uklid v ložnicích, učebnách, na schodištích a pod.

Jinak si akademici dělají vše sami. Čištění stejnokrojů, obuvi, pašek, ~~maximálně třídní~~ lehkých i těžkých kulometů, minometů, různých přístrojů a pomůcek, které jsou používány akademiky v terénu, stlaní a větrání lůžek a pod.

Pouze čištění koní, postrojů a pod., což vyžaduje příliš mnoho času, obstarává mužstvo. Jen občas za účelem výcviku, jsou voj. akademici určováni k nejrůznějším pracem.

Budoucí důstojník má skusit všechno na světě, co musí konati mužstvo a co bude ječnou od podřízených vyžadovat/aby znal velikost námahy, v jaké době a jak dokonale může být určitá práce vykonána/.

Z výchovných důvodů bylo by tedy dobré, aby pro voj. akademika nebylo výjimek. Na druhé straně nutno však uvážiti, že akademici nesmějí být okrádáni o drahocenný čas ku studiu, kterého je beztoho velmi málo.

Přijdou-li voj. akademici v poledne z praktického cvičení v terénu promoklí, zabláčení a musí-li si sami očistit oděv, obuv, výstroj, pašky, kulomety stě., - během polední přestávky, je to zatížení už dost veliké.

-Voják u pluku čistí jen svou zbraň, buď pušku, nebo kulomet, dle toho, kam je zařazen. Vojenský akademik má však na starosti nejrůznější zbraně a nikoliv jen jednu.

Přijde-li voják z většiny cvičení, má možnost provést ~~exkurzi~~ čištění odpoledne, jako normální zaměstnání. U akademiků to však není možné.

Proto v některých důstojnických školách - jako na př. v Belgii - vykonává takové práce celá řada civilních zaměstnanců nebo vojinů a žáci se starají jen o výcvik a učení. My však si zatím takový luxus dovolit nemůžeme.

Středeční odpoledne je pro vojenské akademiky volné - až na povinné koupání některých čet. Sobotní odpoledne/mimo koupání/čištění a různých prohlídek/mají akademici také pro sebe. V tyto dny, jakož i o nedělích a svátcích mají více odpočinku. Věnují se činnosti v různých kroužcích vojenského zájmu/spěv, hudba, sport/, vycházkám, zajdou si do biografu, do divadla, do tanečních záber a pod. - /pokud je to v Hranicích možné/, nebo studují.

Tak plynou rychle dny jeden za druhým - v práci, zkouškách, ve starostech, ale i v radostech.

Vtip, humor, spěv a kamarádství jsou nejlepší přátelé vojska! Jakmile si člověk jednou zvykne na pořádek a přesnost, která platí nejen pro jednotlivce, ale pro všechny stejně, nepostrádá příliš úplně volnosti a pohody, jsou někteří "nasmíchní masličkové" byli zvyklí.

Kveteupřinášá akademikům až jaksi radostnější a příjemnější dobu, vsud tomu, že se blíží sobě závěrečných zkoušek. Na jaře a v létě je více praktického výcviku; akademici pracují hodně venku a méně v učebnách. Pomalu končí přednášky v některých teoretických předmětech. Slunce svítí, "jaro je tady!". Pomalu, ale přece jen se blíží konec školního roku. Svět je veselejší a krásnější, sedí-li se v lavicích co nejméně.

V květnu a v červnu jsou akademici na různé dlouhou dobu/dle zbraní/mimo akademii a Hranice.

Dělostřelci konají ostrou polní střelbu v Haleskách na Slovensku, pěšáci, jezdci, letci, telegrafisté, konají ostrou polní střelbu na střelnici vyškovské a provádějí tam různá cvičení/ a tanky a pod./, ženisté cvičí v Bratislavě na Dunaji a pod.

To vše je pro akademiky smena. Konají se pochody a cvičení jako na nanévrech - a to je těžší. Náhla, práce, nevyspaní, peř počasí - to pro vojáka nic není! Jen když zmizely s očí ty učebny a lavice!

Já s nimi estetně cítím, můj vkus to také nebyl. Vím ze zkušenosti, co je to, - abych tak řek - "lavicová mentalita". Posadíte-li do školních lavic byť i dospělý muž, je tu vždy nebezpečí, aby se nestaly "žáčky" a nezačali se učit jenom pro známku a pro pana učitele. I ve vyšších kursech vyvolává školní lavice všechny ty drobné zjevy, dobré i špatné, známé z malých a středních škol. Jeden má poslušně "ruce na lavici", hlásí se dvěma prsty nebo celou rukou jako školáček, druhý dělá čárky,

Kolikrát řekne profesor "tedy" nebo své jiné oblíbené slovíčko, třetí hledí kamarádovi vyvést nějakou tu nevinnou "lumpárnu" atd.

Je velmi dobré, že máme ~~xxx~~ v živé paměti, co jsme dělávali! Velmi často musíme zdůrazňovat: "máme jen hodné žáky, chceme muže rozumné a sebevědomé, kteří vědí, proč tu jsou, kteří mají svou lidskou i mužskou hrdost./nikaliv ovšem pýchou!/"

Ohci v levici vidět budoucí velitele, pevné, věcné a přímé. Profesor nemá před sebou kvartána, jenž by se třásla kolena a který něco nemotorně a bez sarkasmu odříkává. Říkáme akademikům: "Odpovídejte profesorovi tak, jako byste instruovali svého podřízeného - stručně, jasně, česky správně! Levice Vás nemá zbavit rozhodnosti a mužnosti! Učíte se být budoucími veliteli!"

Praktická cvičení venku zbevuji akademiky velmi brzo všech vlastností školácků. Střídají se tam ve velení, konají službu nejrozdumnějšího druhu - mají odpovědnost nejen za sebe, ale i za své podřízené kamarády, jejich jistota a pevnost roste.

Abych však zatím dáleko nezabíhal:

Namaštil jsem doved a to jen velmi chudě a povšechně rozsah látky a práce vyučovací a výcvikové. Trvalo by velmi dlouho, kdybych měl blíže nahlídnout o všech jiných pracích, spojených s prováděním a sestavováním programů, o všech drobných, ale velmi důležitých starostech, které přináší každý den všem velitelům, profesorům i akademikům. Jenutno stále a stále kontrolovat a spjštěné vady důsledně napravit, někdy i přímě odstraňovat; zlepšovat vyučovací metody, ledit a usměrňovat práci v příbuzných přednáškách, číst nejrozdumnější přednášky, jakož i příkazy profesorů a cvičitelů - a hlavně stále sptovat své svědomí: děláme to dobře? Nemělo by to a to být lepší? Kde je chyba? V nás? V akademiceích?

Velitelé a cvičitelé studují nejen učebné osnovy a přednášky z různých předmětů, kterým vyučují profesori, ale hospitují také v jejich vyučovacích hodinách a konferují s nimi. Profesori jdou se občas podívat na praktický výcvik. Učitelé příbuzných předmětů ledí vzájemně svou práci ve všech podrobnostech a musí nás podávat iniciativní návrhy na zlepšení. V akademii nemůže se profesor starat jen o svůj předmět a říci sobě: "přednesl jsem hodinu své latiny a vykonal tím svou povinnost!"

Celý důstojnický a vychovatelský ebor musí myslit a jednat stejně, musí žádat totéž - a proto musí být dokonale informován o všech ostatních poředavcích. Je tu prostě třeba té nejtěsnější spolupráce, kterou ani nelze do detailu nařizovat, ale které musí vycházet z iniciativy všech učitelů - a z lásky k věci.

U nás prostě každý důstojník musí být vychovatelem, nejen v hodinách svého vyučování, ale i mimo. Nic nesmí ujít jeho pozornosti, nic mu nesmí být jedno. Vždy musí hledět prospěch věci a celku. Musí umět platně přispět k nápravě: radou, poučením akademiků, hlášením velitelství, upozorněním velitele, profesora, kamaráda na to, co viděl sám. A hlavně působit svým příkladem ve všem a všude! Požadavek být vzorem platí i pro všechny naše rotníky, poddůstojníky a mužstvo, ba i pro civilní zaměstnance.

Leckdo by se podivil, jak úkostlivě se připravuje na př. náš profesor nebo cvičitel. Než si připraví na př. velitel čety nebo setniny jediné malé cvičení, kolik je tu cest do terénu, aby cvičení správně "posadil". A co úvah a co poznámek, aby na nic nezapomněl nejen jako cvičitel, ale i vychovatel, neboť každé sebezmenší cvičení dá mnoho vhodné příležitosti k výchově velitelské osobnosti akademiků nejen po stránce vojenské, ale i lidské, psychologické, kázeňské atd.

Naši velitelé musí učit velmi násorně a živě tak, aby u akademiků vznikla správná představa boje, aby situaci šli a cítili. Vždyť naše mládež války neprožila a proto čast nesnadno získává správnou představu o situaci, na jejímž podkladě musí činit své velitelské rozhodnutí.

Proto takový cvičitel snaží se vykreslit situaci co nejjasněji, pustit před oči akademiků film se živými obrázky, uvést konkrétní případy z bojů světové války a vysvětlit dobrá řešení nebo chyby.

Když se nám vojáčkům vytýkalo, že si hrajeme na vojáky a na válku. Na vojáky si nehrajeme, vojáci jsme - ale na válku si hrajeme. To je pravda. Nemůžeme při cvičeních pálit ostrými náboji. Ale tato naše výcviková "hra" je příliš vážná a pro stát velmi drahá!

A proto ji také provádíme s plným vědomím své odpovědnosti. Jako dobrý herec prožívá celé drama, v němž hraje svou roli, tak i my vojáci hrajeme svou ~~hráčkou~~ vážnou "hru" celým srdcem a celou duší, sbychom své úlohy znali co nejlépe, ať to jednou půjde doopravdy a ať se bude "hrát" o osud národa a vlasti.

Takové serióznosti učíme i budoucí důstojníky a proto příprava našich učitelů na výcvik a vyučování je velmi pečlivá.

Akademici musí vidět kolem sebe všechno to nejužitečnější a nejlepší. Co vidí, to budou jednou dělat a od podřízených vyžadovat: kázeň, přesnost, účelnost v organizaci, vystupování důstojníků, jejich píli a znalosti, výborné výkony mužstva, všude bezvadný pořádek, chuť k práci a nadšení, nestrannost a spravedlivost v jednání, vkus v úpravě parku, budov, učeben atd. Zcela jedno ovzduší, které v akademii vládne - budou mít své vlastnosti dobrých občanů a dobrých důstojníků.

Tím už se dotýkám výchovy, která má být nejdůležitějším předmětem mé přednášky. Výcvikovou výchovu lze však těžko od sebe oddělovat, oboje se

vzájemně prolíná a úsice spolu souvívají. Prosiňte si tedy laskavě, že nemám různé stati přesně rozděleny a srovnány a račte vsít v úvahu, že při větší dobré vůli neměl jsem tolik času, abych svou přednášku uspořádal tak, jak by to mělo být - a jak jsem si sám přál.

Výchovu československého akademika v hranické akademii zařadil jsem do druhé části své přednášky.

Dříve však než sečnu a problémy výchovy našich chlapců, chtěl bych se zmínit, ~~jaké chlapce do voj. akademie dostáváme!~~

Jaké chlapce do voj. akademie dostáváme!

Nic nechci skrývat, nic zveličovat. Nechci ani chválit, ani hanět - a konečně ani nevylučuji otázky, zde má oči správně vidí a mé srdce správně cítí.

Jako na zvolenou část jsem právě první část výsledků výzkumu vojenského akademika. Je to rozsáhlá práce, kterou provádí již třetí rok Vojenský ústav vědecký svými odborníky. Akademie na to nemá času.

Vzhledem k omezené době mohu zde uvést to nejhlavnější. Bude-li Vás to, pánové, zajímat, snad Vám může 5. odděl. hlavního štábu dodatečně poskytnout i ostatním, dosud zpracovaným materiálem.

Výskum vojenského akademika:

Zatím je zpracována celkově jen první část statistického zpracování celkového výzkumu hranického akademika, který je rozvržen do 3 období.

Zatím mám k dispozici jenom materiál, týkající se voj. akademika z doby před vstupem do voj. akademie, resp. při vstupu do ní.

Je tu celá řada tabulek/52/, udávajících číselně zjištěná fakta nebo odpovědi akademiků na různé otázky.

Tabulky jsou uspořádány ve tři skupiny:

- a/objektivní údaje o akademících;
- b/údaje o původu akademikové a jeho rodičů;
- c/osobnost akademikova;

Mohu se dotknout jen některých přehledů, resp. tabulek.

Tabulka IV.

Přehled vojenských akademiků podle výsledků psychotechnických zkoušek!

Psychotechnické vyšetřování akademiků koná se ve vlastní psychotechnické stanici od školního roku 1929/1930 /.

Zjišťuje se kvotient inteligence, - distribuce a srovnání.

Kvotient inteligence zjišťoval se zprvu na přání profesora Forstra

testem, dělostřeleckým testem, dopisem s testem a testem soudnosti. Nyní zjišťuje se pouze novým testem "A".

Korelace psychotechnického pořadí se školním pořadím největší bývá u dělostřelectva a jezdeckva - 0,40 až 0,60; u pěchoty bývá menší - 0,22 až 0,33. Příčinou toho je, že u pěchoty padá více na váhu ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~ menší pořádek technického zaměření než u dělostřelectva.

Šéflékař voj. akademie souhlasí dle svých zkušeností s profesorem Foretrém, že nejnižší přípustný kvotient inteligence pro studium na voj. akademii měl by být 100. Nutno však přiznat, že letos poprvé voj. akademik pěchoty, který měl kvotient inteligence naměřen pouze 99 dosáhl ve školním ~~xxxx~~ pořadí místa 27. a druhý voj. akademik pěchoty s kvotientem inteligence 97 místa 53. mezi 336 absolventy pěchoty.

Pokud se týká inteligence, zjištěné psychotechnickými zkouškami, uvedené v tabulce IV. - je skutečný stav dosti uspokojivý. Sice jen 39,73 % v roce 1935 a 42,30% v roce 1936 akademiků splňuje požadavek univ. prof. Dr. Fr. Šerackého, aby akademik měl nejnižší I.Q. 114, ale ostatní jsou naskupeni blízko pod 114. Tento požadavek - totiž I.Q. 114 má se našemu lékaři trochu upřílišněný.

Professor Dr. Foreter, u něhož se šéflékař voj. akademie v psychotechnice zapracovával, klade jako nejnižší mez I.Q. pro voj. akademiky 105; pro důst. gen. štábu 120. Šéflékař voj. akademie sám srovnávaním zjištěného psychotechnického pořadí akademiků s jejich pořadím školním, docílil při absolutoriu, které koná od r. 1929/30, příslušně k poznatku, že dobrými i velmi dobrými absolventy voj. akademie bývají ti, jejichž I.Q. je mezi 105 a 100. Voj. akademici s nižším I.Q. než 100 u dělostřelectva buď nestačili neb značně pokulhávali a u pěchoty byli rovněž žáky ponejvíce dostatečnými. Vyskytne se však i zde výjimka. Právě s ročníku 1936/37 - jednorvoj. akademik pěchoty, u něhož při vstupu zjištěno I.Q. 99 a měl psychotechnické pořadí 323 mezi 336 dosáhl při absolvování školní pořadí 27 a druhý akademik s téhož ročníku se zjištěným I.Q. 97 a psychotechnickým pořadím 329 dosáhl při absolutoriu voj. akademie pořadí 53. Nezporně tu spolupůsobí k dosažení dobrého školního výsledku nejen inteligence jednotlivců, nýbrž i jiné vlastnosti: pilnost, vytrvalost atd., která zejména u pěchoty, kde je přece jen méně teorie než u dělostřelectva hodně vyváží i nižší I.Q.

Vidět je to i v číselném ~~xxxx~~ srovnání psychotechnických pořadí voj. akademiků jednotlivých sborů s jejich dosaženým pořadím školním, jež šéflékař každoročně provádí. Poznává, že profesori a oviditelé někdy se nedorví výsledky psychotech. zkoušek, aby nebyli ovlivňováni.

U dělostřelectva a jezdeckva korelační koeficient mezi oběma pořadími pohybuje ~~xxxx~~ se kolem 0,40 až 0,60, kdežto u pěchoty činí

pouze 0,22 až 0,33. Nižší kvazient vyskytuje se u absolventů škol na Slovensku. Tuto skutečnost vysvětluje náš šéflékař českou stylisací zkušebního armádního testu.

Ke všemu, co zde uvádím, poznamenávám, že profesori a cvičitelé se nikdy nedozví o výsledcích psychotechnických zkoušek, aby nebyli ve své práci ovlivňováni.

Tabulka IV.

Obsahuje přehled voj. akademiků podle výsledků psychotechnických zkoušek.
/provádí je náš šéflékař./

Pokud se týká inteligence, zjištěné psychotechnickými zkouškami podle tabulky IV., je skutečný stav dosti uspokojivý. Sice jen 39,73% v roce 1935 a 40,30% v roce 1936 akademiků splňuje požadavek univ. profesora Dr. Fr. Šereckého, aby akademik měl nejnižší I.Q. 114, ale ostatní jsou seskupeni poměrně blízko pod 114. Stejně požadavek I.Q. 114 zdá se být upřílišněný. Několik však akademiků v každém ročníku, kteří nedosahují I.Q. ani 100, přece je^{to} do akademie málo hodí. Zajímavé je, že nižší I.Q. ukazuje se u akademiků - absolventů škol na Slovensku, pak různých škol odborných a reálk. Tento zjev bude zasluhovat podrobnějšího studia, zvláště pak důkladného srovnání I.Q. s prospěchem ve voj. akademii.

Méně než 100 I.Q. má 28 voj. akademiků, t.j. 4,8%. Je to podprůměr, který se nejvíce projevuje u pýchoty.

Tabulka VIII.

Přehled voj. akademiků podle velikosti rodiště.

Podle toho většina našich vojenských akademiků pochází z venkova a to z míst do 5 .000 obyvatel. Ročník 1936 je ještě venkovětější, zde největší počet akademiků pochází z vesnic do 500 obyvatel/106 - 16,38%

Poznámky k jednotlivým tabulkám.

Sledujeme-li z tabulky č.I. jak kvalifikování aspiranti na záj. důstojníky se hlásí do voj. akademie, vidíme, že u pýchoty a dělostřelectva hlásí se většinou pouze "dobře" kvalifikování, kdežto u jezdeckva značnou většinou se hlásí "velmi dobře" kvalifikování. Pozoruhodný je také u jezdeckva počet "výtečně" kvalifikovaných a žádný "dostatečný". Celkový průměr 51,14% v roce 1935 a 60,59% v roce 1936 "dobře" kvalifikovaných aspirantů svědčí o tom, že do voj. akademie nehlásí se sž na jezdeckvo převážně nejlepší. Příznivější výsledky ukazuje tabulka II, kde je uvedeno, jak bývalí aspiranti vyhovují pro přijetí do VA, kde se asi 60% umístilo v rubrice "velmi dobrý", u jezdeckva téměř všichni. Je to předěpodobně způsobeno zvýšeným úsilím žadatelů o přijetí do VA v době, kdy se o tomto přijetí rozhoduje.

Vzniká otázka: Proč se nehlásí do voj. akademie ti nejlepší a jenom

většinou dobří? ~~Mnozí z nich jsou z venkova a to z míst do 5.000 obyvatel. Ročník 1936 je ještě venkovštější, zde největší počet akademiků pochází z vesnic do 500 obyvatel/106 - 16,38% Zajímavý je úkaz u jezdeckvé a dělostřeleckvé, k jehož největší počet se doplňuje z malých míst do 1.000 obyvatel. Praha přispívá o něco většín procentem, než by jí přínáleže- lo vzhledem poměru počtu jejího obyvatelstva k počtu obyvatelstva k počtu celého státu. Přesně odpovídající procento bylo by 5,76, kdežto ve skutečnos- ti je asi 6%.~~

Jsou mezi nejlepšími absolventy škol pro důstojníky záloze většinou vynikající abiturienti nebo vysokoškoláci, kteří po čtení akademických hodností jsou již rozhodnuti pro jiné povolání?

Podle tabulky IV VIII. můžeme sledovat původ akademiků podle velikosti rodiště.

Většina našich akademiků pochází z venkova a to z míst do 5.000 obyvatel. Ročník 1936 je ještě venkovštější, zde největší počet akademiků pochází z vesnic do 500 obyvatel/106 - 16,38% Zajímavý je úkaz u jezdeckvé a dělostřeleckvé, k jehož největší počet se doplňuje z malých míst do 1.000 obyvatel. Praha přispívá o něco většín procentem, než by jí přínáleže- lo vzhledem poměru počtu jejího obyvatelstva k počtu obyvatelstva k počtu celého státu. Přesně odpovídající procento bylo by 5,76, kdežto ve skutečnos- ti je asi 6%.

1-500 obyvatelů : 16,38%

50 - 100.000 pouze 14, t.j. 2,16%

Venkovský živel převládá. Je to výhodné? Rozhodně to není nevýhodou, já osobně pokládám venkov za čistší a zdravější v aravním ohledu. Miluje tak venkov armádu a městský živel nikoliv? Jsou na venkově takoví idealisté?

Tabulka IX:

Přehled voj. akademiků narozených v jednotlivých zemích ČSR a v cizině.

Poměrně značná část voj. akademiků /10,79% a 6,19%/ má rodiště v cizině. Z toho připadá nejvíce na Rakousko. Pozoruhodné je sledovat z téže tabulky původ voj. akademiků z jednotlivých zemí státu v poměru k počtu akademiků k celkovému počtu obyvatelstva. Poměrně nejvíce akademiků dodává země Moravskoslezská, kde jeden voj. akademik připadá na 30.595 a 16.596 obyvatelů. Potom přijdou Čechy, jeden na 44.996 a 21.943, dále Slovensko, kde poměr je značně horší, jeden na 158.562 a 66.596. Podkarpatská Rus nedodává taměť vůbec. V roce 1935 pouze jeden, v roce 1936 žádný. Proč je ve VA tak málo Slováků? Snad je to snaha, vyplývající z tendence obsadit co nejvíce míst civ. stát. služby na Slovensku Slováky.

Tabulka XV.

Přehled voj. akademiků podle vzdělání otcova.

To je velmi poučná. Je z ní zřejmé, že málo vojenský akademik z převážné většiny pochází z nižších intelektuálních vrstev. Tento stav se v roce 1936 ještě zhoršil proti roku předcházejícímu. To vysvětluje naprosto nedostatečné znalosti společenské výchovy, a nímž akademici

přicházejí. V poměrně krátké době trvání školení na VA dají se jen velmi těžko zdokonalit na žádoucí výši. Ve směru společenské výchovy a vystupování je nejučinnější rodinné prostředí a jeho kulturní úroveň. Škola již jen v malé míře může napravit nedostatky vzniklé nevhodnou rodinnou výchovou. K tomuto bodu se ještě pak vrátím. V obou ročnících je maxima po této stránce nejhůře pýchota, lépe děloutřelectvo a nejlépe jesdectvo. V ročníku vstupní 1935 76,56 % otců vojenských akademiků nemá středoškolské vzdělání/obecnou školu 39,09% občanskou 27,03 %, nižší střední 9,44%, střední školu má 18,89%, vysokou školu pouze 5,55%. V ročníku 1936 je stav ještě horší. Téměř 80% otců nemá střední školu/úplnou střední školu má jen 16,69% a vysokou školu pouze 3,57%. Pouze 3,57 synů vysokoškoláků a 16,69 synů středoškoláků.

V důsledku vzdělání otců pocházejí vojenští akademici povětšinou i z nižších sociálních vrstev, jak podrobně ukazuje tato tabulka. Je z ní patrné, že málo akademiků pochází z majetkových tříd. V oddíle "Průmysl a živnosti" jsou to ponejvíce průmysloví zaměstnanci i nižší úředníci, mistři a zřízenci, jakož i dělníci. Dále jsou to synové drobných řemeslníků samostatných a v ročníku 1936 i hodně řemeslných pomocníků.

Celkem možno usoudit, že o přijetí do vojenské akademie se ucházejí povětšinou synové z rodin sociálně slabších, jímž by nákladné studium synové činilo potíže, bylo-li by vůbec majetkových poměrů rodiny umožněno.

Tabulka XVIII.

Přehled voj. akademiků podle vlastnictví nemovitostí rodičů.

Souhlasné s povoláním jsou i majetkové poměry rodičů akademiků. Polovina jich nemá nemovitého majetku vůbec. Pokud vlastní nemovitosti, jsou to ponejvíce menší hospodářství do ceny 250.000 Kč a rodinné domky. Velké nemovitosti se vyskytují pouze nepatrnou výjimkou.

~~Přehled voj. akademiků podle povolání rodičů~~

Tabulka XXVI.

Přehled podle povolání sourozenců.

Podobně jako u povolání otců, je i u povolání sourozenců akademiků na úrovni nižších sociálních vrstev. Převládají průmysloví a živnostenská zaměstnanci, rolníci, obchodní úředníci a zřízenci, státní a soukromí úředníci a učitelé. Důležitý je má u ročníku 1935 4,88% a v ročníku 1936 4,79% bratrů voj. akademiků. Pochopitelně mnoho sourozenců vojenských akademiků je osud nezapočítaných.

Důsledkem z původu vojenských akademiků vyplývá jedním je skutečnost malá neb jen nepatrná peněžní podpora během studia na VA, která by alespoň trochu umožnila častější návštěvu kulturních a společenských podniků. Nechceme, aby akademici dostávali z ústavu mnoho peněz, ale malý příspěvek jako kapesné byl by zvláště na počátku studia žádoucí.

Tabulka XXVIII.

Přehled akademiků podle pravidelných příjmů rodičů.

Z této tabulky je zřejmo, že voj. akademici pocházejí z nižších společenských vrstev i podle měsíčního příjmu rodičů. Velká většina nedosahuje měsíčních příjmů 2,000 Kč. V roce 1936 je poměr ještě nepříznivější, kde příjem do 1000 Kč tvoří celých 43,28 %.

Tabulka XXIX.

Přehled akademiků podle prospěchu při maturitní zkoušce.

Zde je vidno, že do vojenské akademie přicházejí velkou většinou průměrní absolventi středních škol - většinou s dobrým prospěchem při maturitní zkoušce, při čemž se poměr v r. 1936 ještě zhoršil snížením procenta "s vyznamenáním" a s "dobrým prospěchem". Zároveň se zvýšilo procento "dostatečných".

Velká většina akademiků jsou tedy průměrní absolventi středních škol většinou hodnocení "dobrým" prospěchem. Vynikající studenti - zdá se - jsou na vysoké školy, bývá jim pak povoleno odklad od nastoupení do přeš. služby, dosažnou akademického titulu, který jim v době konjunktury zaručuje získání v jiném povolání, ať již vojenském / lékařství, důst. just. služby, ing. pro vyšší úkony / nebo civilním.

Tabulka XXX.

Přehled akademiků podle vzdělečné činnosti při studiu.

Zde je vidět, že naši voj. akademici při studiu z velké části nešli v bishobytu. Asi 30% akademiků si přivydělávalo ponejvíce kondicemi / 29,31% a 25,51% /

Tabulka XXXI a XXXII.

Přehled akademiků podle znalosti cizích jazyků.

Jazykové znalosti akademiků jsou málo uspokojivé. Pokud není někdo mateřskou řeč cizí. obvykle - až na nepatrné výjimky, neovládá dokonale žádnou cizí řeč. Proto největší vidíme znalost řečí: "němčina a francouzština - částečně". Ostatní řeči vyskytují se více méně náhodně.

Tabulka XXXIII.

Přehled akademiků podle sportovní činnosti před vstupem na VA.

Téměř 90% akademiků se věnovalo před vojenskou akademií nějakému sportu, z čehož na prvním místě jsou míčové hry a lehká atletika, pak zimní a vodní sporty - ačť tenis, turistika a těžká atletika. Jízdu na koni pěstovalo jen asi 3%, střelbu a šerm asi 1%, akademiků. Asi 40% akademiků pěstovalo sport sávodním způsobem do té míry, že získali různé ceny, diplomy a uznání.

Tabulka L.

Přehled akademiků podle působení příbuzných nebo rodičů, jakož i známých na rozhodnutí pro voj. dráhu.

Povětšinou se akademici rozhodovali ke vstupu do vojenské akademie

na získání vlastního rozhodnutí a volby, jen asi 10% působili otcové a ojediněle ostatní příbuzní a přátelé.

Jen asi u 10% akademiků, přijatých do VA působili příznivě otcové. Ukazuje to na malý vliv otců a mládeže v dnešních rodinách? Žádný z otců však nezabráňoval. Překvapuje i nepatrný počet učitelů a profesorů, kteří ve škole působili kladně na rozhodnutí státi se důst. z povolání. /poze 1 učitel a 4 profesori/

Nepříznivě bylo působeno jen u několika jednotlivců/většinou matkou/, zbraňováno bylo 6 případů.

Tabulka LI

Přehled akademiků podle okolností působících na rozhodnutí se pro voj. dráhu.

Kažději bych slyšel jiné odpovědi od mladých lidí jako "chci sloužit celku a republice", "těší me věčný ruch voj. života," "chci vychovávat občany a vojáky, sdát se matce" a pod.

Zdá se, že takto uvažovalo málo akademiků před vstupem do akademie. Převládá v akademických snaha zařadit se do vyššího důst. hodnosti do "vyšších vrstev" a získat postavení ve společnosti a hmotné výhody. Je to politováníhodné, ale bohužel pravdivé!

Jakoby stále všude převládaly hmotné zájmy a egoismus. Je nutno si položit těžkou otázku, zda je dost ideálů v naší mládeži? Na př. po příkladu našich legií? Proč tak vstupovali do vojáka dobrovolně naši lidé, studenti, dělníci, úřednickové stá. VA všichni tak šli jako proti vojáci!

Číslice, které jsem zde uvedl jsou spolehlivé a třebaže se týkají jen dvou ročníků akademiků a udávají zatím pouze některá data, lze si přece jen udělat představu o celku. Přesto je však nutno být při tvoření závěrů velmi opatrný.

Z čísel, které na př. udávají prospěch ve střední škole nelze vždy usuzovat, že je to průměr u všech sčítane po celý život.

Vývoj osobnosti a lidských vlastností je velmi různý. Výteční střed. studenti na vysoké škole leckdy ztroskotali a naopak bývalí repetenti studovali a nejlepšími prospěchem a ve svém povolání se stali třeba uznávanými kapacitami.

Z lehkonyselných mladíků stali se často rozvádní a charakterní muži - a zase byly a jsou případy zcela opačné.

Co nejrůznějších činitelů má vliv na utváření osobnosti člověka a jeho života? Kolik záhaď je v něm samotném, v jeho duševním světě? Rodina, škola, osobnost učitelů a profesorů, společnost kamarádů, vliv ženy, vliv nejrůznějšího prostředí, čas osud a náhoda někdy člověka svede atd.

Jsem přesvědčen, že často z mnohých našich teď tak dobrých absolventů mohou se stát výteční důstojníci, mají-li charakter, poctivost, svědomitost, vytrvalost, nadšení. Často menší průměrné nadání je štěstím člověka, neboť : jej nutí stavět svou budoucnost namáhavě, důkladně, cihlu za cihlou...

Poctivou prací rozvíjejí se /ovšem do určité míry/ schopnosti a hlavně jistota a pevnost duše. U t.kv. vyjimečných talentů je často obava, aby se nestali příliš sebevědomými, narnivými a příliš "velkorysy". Příklad: "Lehce nebyl, lehoučce posbyl" - platí do jisté míry i zde. Snadno takoví jedinci studují, vše se jim daří a bývají proto hýčkáni. Svádí je to leckdy k povrchnosti. Ne takové misérky je třeba dávat velký pozor!

Ostatně armáda potřebuje ve svém grosu poctivé, věrné, nadšené dělníky práce a oddané stoupence republiky a daleko menší procento lidí geniálních.

Nejsem tedy pesimistou, třebaže průměr našich kadetů, pokud jde o prospěch na střední škole, není zvláštní. Otázka, proč se do akademie nehlásí také ti lepší a nejlepší, zůstává však dále otevřena. To vše jsou věci, které ovšem naši šéfové nemají slyšet. Ty je třeba neopustit stále povzbuzovat a přesvědčovat o nutnosti co nejlepšího prospěchu.

Kdochová válněji už z našeho stanoviska oceňují prospěch, jaký měli akademici v záložní, důstojnické škole. Dá se totiž předpokládat, že v záložní důstojnické škole se již pevně rozhodli pro vojenské povolání a že tedy napnou všechny síly, aby v něm vynikali, tudíž, aby během trvání záložní školy dosáhli co možná nejlepších výsledků. Žel, že tomu však vždy tak není.

Z dat, která zde byla s výskumem o voj. akademiku uvedena, možno vytvořit dva hlavní poznatky:

I. Že podle celkového ~~průměrného~~ průměru nehlásí se do vojenské akademie nejlepší absolventi ani středních škol, ani škol na důst. v záloze.

II. Že většina akademiků pochází z nižších sociálních vrstev.

Nechej zarážet dlouhými úvahami o příčinách tohoto stavu a nechej ani činit pevné závěry. To vše by vyžadovalo dobře zpracované studie, abychom nebyli nespravedlivými.

Existují šéfové do voj. akademie nebo jejich rádcové takového názoru, který byl často z různých úst upatřován? Jsou kvality důstojníka spatřovány jen v nutném nadání křížet na cvičišti a v kasárnách? Že lidé hlásící se k tomuto povolání na podobné úkony stačí a v jiném povolání by neuspěli? Vládne tak silně dosud v lidu mínění, že kdýž chce studuje, uplatní se na vojnu? Platí ještě zneužívané často heslo: "Jai-li málo nadaný, jdi do kadetky?" Je nátno položit si tyto otázky a snažit se zjistit, v čem tkví tyto příčiny.

Nedávno jeden mnohostranný a "důležitý" pánov vyšším vzděláním, v hostinci v jižních Čechách vedl velice "odborné a poučné" řeči a "rozumně" všemu, co se má kde ve státě dělat. /:On kdyby tam byl!/: A neznáje, že v koutku sedí voják a velitel akademie, poučoval mezi jiným své spolustolovníky o tom, že "na oficíra" stačí každý. Letos prý vyšel z vojenské akademie jako poručík takový duševní ubožák, který na gymnasiu tak tak že prošel. Doufám, že to není mínění většiny našich občanů.

Po příjezdu do hranic jsem si vše vyšetřil a zhlédl jsem, že jediný akademik z tohoto městečka a prospěchem na tomém gymnasiu dostatečným skutečně letošního roku akademii u nás absolvoval jako "silně dobrý", a že byl osobní a vojenskou hodnotou na dobré úrovni. A nedostal to jistě zadarmo! Ze dva roky jej naši důstojníci prozkoumali důkladně po všech stránkách.

Takový obrat je možný a je i přirozený. V akademii musil poctivě studovat a neměl možnosti "švindlovat". Na to máme, my vojáci dost a dost různých výchovných prostředků, mírných i ostřejších, aby se naši boží učili pracovat vážně a poctivě. Tak se tedy také tento mladík měl možnost vyvíjet. Hlavní věcí bylo, že měl dobré a zdravé jádro - vytrvalost, poctivost, osobní hodnotu!

Střední škola nemá těch výchovných - a chcete-li, tedy i těch domoovačích prostředků; nemá takové kamarádké prostředí, které voj. služba vytváří, v němž musí každý bezpodmínečně všichni stejně pracovat. V internátě není také těch svodů jako na svobodě. Čas je přesně vymezený, stroj stejnoměrně a klidně pracuje, všechny kolečky jsou stále v důsledné činnosti. Ve stálém tom ruchu je jaksi neansné a nepřirozené zhléat.

Pro povahy vyapčlé a ustálené je sajiště lepší volnost vysokoškoláka. Ve voj. akademii však, jak později odůvodním je takový systém nemožný.

Další otázka, jež nás zajímá? Proč taková velká většina voj. akademiků je svým původem z nejnižších sociálních vrstev? Hledají rodiče a akademici možnost získati lacino existenci ve formě t. zv. zajištěného postavení? Voj. správa poskytuje v akademii vše zdarma, absolvent dostane po ukončení ihned místo služně placené, a občasně. Miluje náš prostý lid tak svou armádu a volí raději povolání čestnější než hmotně výnosnější? Proč je tak málo akademiků z kruhů bohatších, průmyslových, úřednických, poslanceckých a pod? Je to z této strany podceňování důstojnického stavu? Hledají snad majetné společenské třídy pro své syny povolání pohodlnější? Zdá se jim, že podle jejich měřítka je to postavení málo hmotně honorované? Nebo není u našich vyšších vrstev obyvatelstva dost lásky k armádě a státu, jakož i dost nezískného pochopení pro zájmy celku?

Zde se najde mnoho příležitostí k úvahám. Je velmi zajímavé si povědomout, potěto stránce rozdílu mezi armádou čs. republiky a ku př. předválečnou armádou rakousko-uherskou. V této převládali důstojnický sbor původem téměř výhradně z kruhů majetnějších a sociálně nadřazenějších. U nás je pravý opak. Chtěl bych podotknout, že v tom nevidím minus pro naše důstojníky a pro armádu. Nikoliv! Musili bychom dlouho vážit a rozebírat kladné a záporné stránky tohoto stavu, obychom náležitě všechno zhodnotili a usílali si správný závěr. Nemá také po ruce statistických dat v tom směru. Uvedu však alespoň své dosavadní zkušenosti a svá pozorování.

Chudí studenti pracují obyčejně s větší snahou a poctivostí. Otec se dělal - a syn chce "načín" být, proto rád pracuje. Někteří synové z t. zv. "lepších rodin" bývají často nasadřeni nasličkové a snýčkani doatotka, často i nedbýtkem. Mívají málo pevné vůle a životní odhodnanosti. Také studium často jen tak "hlídí". Život je ve tvrdosti docud nevyvíčil, neudil je probíjet se vlastní prací a silou bez pomoci a stálého dohledu rodičů.

Takový dělaloučiči nebo rotmistr, který si ze žoldu plánil profesora, aby mohl jakž takž zvládnout látku gymnasia nebo reálky a udělal zkoušku do vojenské akademie, ten už dobře ví, co chce a co ~~musí~~ musí dělat, aby dosáhl cíle. Pracuje se mu sice mnohdy těžce, ale nepovolí a svou houževnatostí mnohdy předhoní v prospěchu/i v teoretických/předmětech/ leckterého středoškoláka. Loňského roku absolvoval akademii jeden dělaloučiči, který během I. ročníku si udělal privátně maturitní zkoušku na reálce/_ s velmi slušným prospěchem a bez protekce!/_ a nakonec vyšel jako poručík a prospěchem velmi dobrým. Při tom posílal své matce - vdově - stále podporu ze svého žoldu/akademik má 4 Kč denně/.

Lidem, kteří pilně pracují, aby dohnali mezery ve svém vzdělání, utká však zase čas a prostředí k získání jiných potřebných vlastností, jako je možnost styku se spolužáky na studiích, možnost logické, účelné diskuse a výměny názorů, prostě vše to, co pomalu, nemápně, ale poctivě formuje slušného příslušníka inteligence po stránce názorové, s hlediska jednání a chování a v mezích pravidel lidské solidnosti a snášlivosti.

Souhrnně řečeno, schází těmto lidem vyrovnanost, objektivnost a pohotovost filozofa, řešícího často složité otázky života.

Jak známo, má námožnost nebo chudoba na výchovu a na tvoření duševní hodnoty značný, proměnlivý vliv. Obě má své výhody a nevýhody.

Dřívě než budu pokračovat v "žalování" na dnešní mládež, prosím, abyste, pánové, pochopili cíl, který tím sleduji.

Nevidím černě a nejsem pesimistou. Jsem naopak na mnohé naše absolventy hrdf. Máme převážně dobré a velmi dobré mladé důstojníky. Vždyť hodně našich výtečných profesorů a cvičitelů v akademii jsou absolventy této školy!

Pokládám však za svou povinnost mluvit ve své přednášce před vámi posluchačstvem přímo a otevřeně o tom, co by mělo být lepší - a o co se všichni musíme také snažit. Nebylo by dobré zavírat oči nad nedostatky! To a to ~~zaznamenat~~ bylo konstatováno, hledají se kořeny zla a postupně, se společnými úsilím budou odstraňovány!

Vyslechli jsem kdysi v rozhlasu část přednášky "Je dnešní mládež lepší nebo horší, než jsme bývali my?". Něco podobného zde nechci rozebírat. Nutné je jedno a to je hlavní - rozumět mládeži, proč je taková, jaká je. Ale to samo o sobě nestačí k nápravě! My chceme, aby byla stále a stále lepší! Musíme mít větší požadavky a velké cíle - a po etapách a důsledně se nimi jít! Hlavním věcí v tomto problému je: mnoho nediskutovat, ale jednat!

Některým akademikům dala zámožná rodina ten nejlepší základ. Nejen křesť, všeobecné vzdělání/řeči, hudba, cestování, znalost zení.../, ale i vytrvalost, svědomitost, skromnost atd.

Naopak se najdou hoši a chudých rodin k práci neochotní, pánovití, nad jiné povýšení a při tom velmi nároční.

Zde je patrný vliv výchovy, která ve správném pojetí nerozlišuje mezi bohatstvím a chudobou!

Základní vlastnosti povahy přináší si náš akademik odtud, odkud vyšel. To, co získal a co mu vdechla v útlém mládí do duše matka, je nejtrvalejší. Vychováváme si z dívčí mládeže dobré matky, jejichž výchovný vliv je nejsilnější!

My v akademii můžeme doplňovat, opravovat, rozšiřovat, ale nemůžeme v tom věku, v němž k nám přicházejí akademici lámat povahy od základu a tvořit zcela nového člověka. Proto jsem již několikrát ve svých veřejných proslavech tvrdil: "Naši důstojníci budou takoví jako národ, s nímž vyšl" Byl bych rád, kdyby si celá veřejnost dobře uvědomila, že první základy dokonalosti úřadů, institucí, i armády jsou už v ní. Je to začarovaný kruh! Národ dá se sebe to nejlepší, aby měl výborné učitele, myslitele, velitele, kteří pak nové generace téhož národa činí stále lepšími.

Uznává-li národ armádu a miluje-li ji opravdu, ať do ní posílá své nejlepší syny, kteří jako velitelé vychovávají v míru ke kádní, práci a lásce k vlasti celé řadu mladých občanů - a ve válce pak přejímají těžkou odpovědnost za bytí, či nebytí státu a za blaho a životy pověřených vojáků.

Celková úroveň vlastností, které si náš důst. dorost do akademie přináší, měla by být mnohem vyšší. Nováčkové akademici, i ti, kteří studovali na vysokých školách jsou většinou málo jevní, málo taktní a společensky na velmi nízké - až sraňejší úrovni. Největší nedostatky jsou patrné u akademiků, kde správně nefungovala rodinná výchova. Jejich způsob řeči je ohroublý, ve styku mezi sebou ukívají hrubých výrazů a mají sklon k zásvě

v tónu, jaký je obvyklý někde vy výčepu v zapadlém hostinci. Chůze, gesta, držení těla atd., vše nese stopy jakýchsi "trempekých" svykleostí. Jakoby se snažili ukázat svou mužnost prapodivným tónem a svyky gentlemanů se sušivého fotbalového zápasu.

Péče o čistotu/mytí, nehty, vlasy, čištění zubů/, nepořádek a nečistota je nijak neruší. Pohazování odpadků, zápalak, bezohledné rušení kasařů ve psánku a pod. Mají málo vkusu a vůbec málo ohledu k druhým. Takový mladík vyřazuje ohleduplnost od druhých, ale sám nechce být ničím spoután, o způsobech při jídle nelze s ním mluvit! Tak to je u podobných zjevů se vším, co spadá pod název, známý každému slušnému člověku: společenské chování a respekt jednoho občana ke druhému. S tím máme skutečné potíže a hledáme všechny možné cesty a prostředky, jak velké tyto potíže v době poměrně krátké napravit, slozvyky vymýtít a docílit alespoň uspokojivých výsledků.

Tam, kde je předsedlou výchovou vrozená alespoň přizpůsobivost, kde je vrozený takt a postřeh, je práce lehká. Pouhou formou, jak jíst, jak podat ruku je ještě možno poměrně snadno naučit. Jak provést úklon, jak chodit a vůbec získat určitou eleganci v pohybech, tomu je naučí pořádkový výcvik a tělesná výchova.

Horší je to však u těch hochů, kde pro formální společenskou výchovu chybí i citlivé mravní jádro. ~~xxxx~~

Jsou dělnické rodiny, v nichž takt a jemnost je něco zcela přirozeného a naopak jsou zase rodiny s t. sv. "vyšších tříd", kde beztaktnost a neomalenost je domovem.

Mohl bych uvést celou řadu případů, více méně humoristických, z nichž je vidno, že některý hoch, snaživý a hodný by to a to dělal zcela jinak, jen kdyby ihned mohl pochopit, co se to všechno od naho žádá! O takových věcech s ním nikdy nikdo nemluvil. Četl jsem sice o tom v novinách, v nichž kantor mládež v tom slyšela káral a poučoval, - ale neví, zda se tak děje důsledně ve školách obecných i středních. Vždyť si musíme přiznat, že hodně inteligentních lidí považovalo takové věci za zbytečné, za "buržoasní" přežitky, abych použil slov ruského revolučního ředníka někde na meetingu!

A přece prezident Osvoboditel řekl: "Demokracie je slušnost! Demokracie znamená kázeň a pořádek!"

Vzdělanec a inteligent má být nejen obléčen v jemnost a slušnost, ohleduplnost! A hlavně důstojník, který je nápadný svým stejnokrójem! Nemá ve svých představách neparáděné, strojené a nepřirozené loutky. Vnitřní hodnota i bezvadná vnější forma tvoří ledný celok gentlemana!

Uvedu zde některé případy!

Vojenští akademici měli stráž. Trubač této stráže byl prostý voják. Část jich ~~xxxx~~ koná službu a část smí odpočívat na strážnici, kde jsou dřevěné pryčny, aby si mohli lehnout. Bylo tam však o jednu pryčnu méně,

než mělo být pro ten počet, který měl odpočívat. Když jsem tam v noci vstoupil leželi akademici na pryčnách a vojín-trubač ležel v koutku na zemi.

Všichni akademici byli náhodou původem z nižších-nemohutných vrstev. /aynové malých rolníků, žel. zaměstnanců, dělníků/ Ani však jednomu nespadlo, aby řekl: "vojine, neležte na zemi, lehněte si sem!"

Trubač-vojín měl v sobě více jemnosti a taktu. Ne acu otázku, proč leží na zemi dohrácky odpověděl: "chtěl jsem, aby si tam lehli páni akademici, mně to stačí na zemi."

Akademice ve strážní konšli službu mužstva a vojín-trubač v tu dobu byl tedy jin zcela rovný kamarád. Zde měli tedy akademici příležitost ukázat, jak chápou vojenské kamarádství.

Důkladně jsem si s nimi porozprávěl, ale celé akademii jsem případ neohládal. Zašel jsem pak na strážnici během měsíce v různou noční dobu ještě asi čtyřikrát - a vždy jsem našel totéž!

Jindy jsem zaslechl akademika, jakým divným tónem si něco objednává u vojína-prodevsče ve vojenském zátiší.

Chování akademiků podobného druhu nemění se ani na veřejnosti. Tia horší, jsou-li přidány nevhodné výrazy, oslovení a pod., jako na pří

Tanec: "- která voní jsou? ---- Elečno, sakra, Vy máte pitomej krok!"

Mrávní a společenská výchova musí být proto sleděny a vzájemně se doplňovat, sbychom měli mladé muže na té úrovni, která je ~~nutná~~ hodna čal. republiky. Péče o to patří všem vrstvám národa a především všem školám bez rozdílu jejich zaměření odborného.

Neměly by se našeškoly intenzivněji zabývat výchovou mladých lidí a přibrat k ní i společenskou výchovu, alespoň v nejnútnejších rysech? Teď, kdy jsme svými pány ve vlastním státě, stýkáme se daleko více s cizinou, která podle společenského taktu jednotlivců posuzuje pak celý národ. Myslím, že právě demokratický národ má být vzoren v taktním a jemném chování. Vždyť to patří k občanské nauce! Výchova charakteru občana a jeho vnitřní i vnější ukázněnosti, to je ten nejdůležitější požadavek branné výchovy.

Jiný zjev, který mne u některých akademiků dost zaráží, je jejich poměr k našemu vojákovi. Nemí špatnýmale měl by být lepší. Zdálo by se přirozené, že akademik - syn nějakého vyhybkáře, dělníka, chalupníka a pod., přine rozumí mentalitě a suší prostého vojáka a že také ole toho jako nadřízený dovede s ním jednat. Bohužel, není tomu vždy tak. Jeto pro mne dost těžko pochopitelné. Stále a stále musím zdůrazňovat svým důstojníkům, aby bděli nad touto stránkou velmi přátel. Snažíme se vychovat z akademiků nekompromisní, přímé a nesalou své velitels, ale při tom taktní, spravedlivé, neustranné a starostlivé otce svých jednotek, kteří vychovávají své podřízené podle jejich individuality a dovedou postřehnout, kdy na kterou stranu nutno sáhnout.

mládež má sklon upadnout do dvou extrémů/všeobecně/ - nemyslím jen dorůst v sdíl.účet.škole nebo v akademii.

Buď chce být takový mladík "hodným" velitelem, nikdy nezakročí tam, kde má, trpí povrchností a polovičatostí ve výkonech, přezírá věci jaké t.zv."hlouposti"/negativní poměr, jaký měl ša.občan a rakouské armády/ nebo sčítá pouze t.zv."vojnu" a zapomíná, že být velitelem, znamená i řídit, ale pevně, klidně a uváženě vést, důsledně vyžadovat přesné plnění povinností, poučovat a při tom rozumně používat všech výchovných a kázeňských prostředků.

Náš voják má znamenité vlastnosti a rozumný velitel z něho udělá nejenom řádného člověka - chlape, ale i vyvičeného vojáka, obránce vlasti. Směs i přísný trest a svým instinktem dobře pochopí, že byl vinen, je-li ovšem trest provedlivý. Na druhé straně však touží po povznesení a pochvalu, když si jí získá.

Váží si zejména pozornosti velitele a dovede mu být za ní věrný a oddaný. Je vůbec mnohem přístupnější/to je ostatně známé/než naše inteligence a dá se spíše ovládnout. Svě povinnosti bere velmi vážně a vrozenou svou inteligencí chápe, že to a to je nutné. Kázeň dělá mu mnohem méně potíží, než t.zv.inteligentu.

V tomto tkví další nedostatky naší mládeže. Přichází nám na vojnu příliš "velkorys" ve špatném slova smyslu. Bohorovně přezírá a podceňuje různé t.zv."malíčkosti". Chybí jí smysl pro přesnost a někdy i odpovědnost.

Kázeň - to vnitřní, uvědomělá kázeň, odříkaná jednotlivce ve prospěch kamaráda, rodiny, obce, státu - jí dělá potíže. A právě vzácní lidé by měli mít tyto vlastnosti v krvi.

To všechno si již má mládež přinášeti do akademie, která stojí na základech středněškolských.

Doč v občanském povolání není třeba takových vlastností? Obejdou se bez nich továrny, úřady a pod.?

Máme na chodbě a jinde vyvěšena různá hesla. Mezi jiným jsou tam i citáty z Byrda/z polární výpravy/: "Pro stracený hřebík, stracená podkova, pro stracenou podkova stracen kůň, a pro straceného koně zmařen lidský život! "Nejprospěšnější plán může zničit jediný, ničemý, neukazemý člověk!"

To platí zejména pro podniky nebezpečné, kde se hraje o lidské životy. Armáda patří mezi ně, nejen ve válce, ale i v míru.

Letec, který si nezvykl přesnosti a pořádku na zemi a v kasárnách, bude povrchně a polovičatým i v letadle a zabije se. Zničí ovšem jen svůj vlastní život a drahý stroj. Nedoručí-li spojka váš rozkaz, může to mít těžké následky pro celé jednotky. Vykonává-li strážný polovičatě svou službu, pobije nepřítel jeho kamarády.

Snad je to podceňování přesnosti, důkladnosti a ukázněnosti v zdánlivých maličkostech je v naší mládeži ještě z dob předválečných, kdy nám dobrý voják Švejk imponoval právě svou švajkovinou a kdy různé požadavky běžné vojenské služby se označovaly jako ubíjení individuality, jako pekatura stá. Díky Bohu, že se názoryění a naše mládež rok od roku je lepší!

Často jsem slyšel a četl debaty o bezúčelnosti, ba škodlivosti t.zv. "drillu". Pisatelé měli asi na mysli ten protivný drill pruský, jednostranný a nerozumný, který dělal z lidí automaty, a ubíjel ducha a samostatnost. Šejtá, všeho moc škodí.

Jednou jsem kdysi četl, že kdys byla Fridrichu Velikému předložena studie "Drill oder Erziehung", aby se rozhodl spor dvou stran, škrtil "oder" a napsal "und". Je ovšem třeba umět najít tu správnou hranici!

Ani my vojáci, ani tovární, ani v soukromém životě se neobejdeme bez přesnosti různých výkonů, které člověk dělá v podvědomí a zcela mechanicky - jako stroj!

Houlistovy přety a smyčce pracují bezvadně i když sá na hru nemyslí a zaměstnává se třeba zcela jinými myšlenkami.

Voják v polbě zcela mechanicky a se strojovou rychlostí a přesností zachází s puškou, obaluhuje dělo a pod. Kdyžby neměl takového výcviku a neuměl rychle uvážovat, co a jak vzít do ruky, špatně a pomalu by konal svou povinnost, zanedbával by spoustu věcí jiných, které musí současně a tím provádět, nemohl by pozorovat nepřítel. Škodil by tak vlastním spolubojovníkům a prospíval nepříteli. Není tedy sekýrováním, musí-li vojín provádět s puškou mnoho a mnoho cviků. Má-li dobře střílet, musí mu být v rukou také lehká, jako písí píro.

Proto odrykejme naší mládež od malička polovičatosti a učme ji kánsi ve všech podrobnostech!

Nehledejme ve všem t.zv. "opišky", i malé věci dávají velké následky

Bojme se více neukázněnosti a povrchnosti - než - "drillu".

To slovo nás strážít nemusí. Pruský drill při mentalitě našeho národa u nás nikdy kořeny nezapustí! Stačí nás přesnost, ale ve všem!

Ještě jeden rys naší mládeže chtěl bych uvést! Příliš mnoho a sbytečně staví a všechno kritizuje - "nevěcně a klepařsky". Rozuňování a debaty jsou u mladých lidí zjev přirozený a jsou užitečné, mají-li náležitý cíl, - t.j. snahu po vlastním poučení a po rozřešení nějakého problému.

Ale kritizovat za každou cenu, bez znalosti věci a poměrů, nevěcně, aniž by mohl, nebo alespoň chtěl přispět k nápravě a zlepšení, to se skoro podobá pomluvě.

Takový způsob kritiky ale není jen u mládeže. Je to dosti obvyklý i ve všech vrstvách národa.

Občas se rozčiluje a kritizuje opatření některého vládního činitele, ačkoliv nemá ponětí o situaci, o důvodech a vůbec o způsobu jeho práce. "On by to ovšem seřídil zcela jinak, patrně lépe!"

Takové nevěcné kritizování - resp. naše typické "nesdávání", prýstící často z nevědomosti a často ze sobectví, bylo by možno přejít - demstrem, kdyby neotravovalo osvduči a nevnášelo naklád a rostrpčenost, škodící každé vážné činnosti.

Ať se uči naše mládež více myslit a čílat, než mluvit. Zvláště na vojně nemůžeme potřebovat takové povídkové mládí a to hlavně s čúvodů obrané-správočejských.

Je prapočívne, má-li některý mladík bezpečnou noc pro svou starost, kdo bude - řekněme - prezidentem české pol. správy.

Učae jí, aby dovedla být především přícným kritikem sama sobě a dobrým správce svých vlastních záležitostí. Kritizovat a sám nepřiložit ruku k dílu, mluvit jen po straně a namít odvehy hájit svůj názor/žlužným způsobem! - ne patřícně: máte - je neodpovědné a nízké.

Smysl pro odpovědnost v naší mládeži potřebuje vůbec značného zökonalení.

Způsobu debaty se mladí lidé musí také učít. Diskutovat - ano, ale neosobně, věcně a slušně. Diskuse není hádání!

Předvolenská vzdělání akademiků:

Je, resp. má být pevným základem pro účelnou osnovu voj. vzdělání.

Téměř všichni mají pr. ferozi teoret. přednátek ni velmi stěhuji, že v základních vědách akademiků objevují velké mezery a že při nejlepší vůli nemohou v přednáškových pracích, protože se musí vracet k opakování látky ze střední školy. /sae nejnou myšleni jen absolventi hosp. škol, uč. ústavů, obchodní vzdělání a podob., u nichž je to pochopitelné a odůvodněné/.

Nejvíce stíhaností mají profesori matematiky, fyziky a všech ostatních přednátek, které s tímto mají jaseukoliv souvislost.

Žalovat však i profesor národního hosp. dějství, profesori jazyků a někteří velitelé, kteří odávají značné nedostatky zase v jiných oborech.

Neovládá-li akademik konverzací na př. z francouzštiny, není to tou nic divného. Ale ukáže-li, že nedovede ani sklouňovat nebo časovat, je to zarážející.

V písemnostech akademiků překvupí nás mnohá slabá znalost češtiny, nejen po stránce slohové, ale i pravopisné.

Některé věci jsou přímo neuvěřitelné, ale byly mi hlášeny!

ku př. Jeden akademik byl toho mínění, že "zákon je domácí rozkaz presidenta republiky", jiný označil Bakureš za hlavní město Jugoslavie apd.

Je pravda, že číst spisovatelů si přinejmenším solidní základy, ale to nestačí pro úspěšné pokračování celku.

V Lišovských novinách se dne 20. října t.r. dotkl se téže věci Vladimír Ulehla - v článku "Základy, čili labyrint výchovy".

Uvádím jeho názor, pokud se týká i našich boletů.

"Občan, jenž nebyl dost šťastný vzdělávat se na školách, má o vzdělání patrně jiný názor než studentská masa, která každý rok přitáhne a odtáhne nepiňuje kdejakou budovu pro školu vhodnou i nevhodnou a vynucuje si stavbu budov nových a nových. Představujeme si, že by onen občan mohl šťastný, ovšem zdravým rozumem vyškolený a od přírody alespoň trochu zvědavý, označil se hlavní díl střední školy, že střední škola má připravit lidi pro život, i pro další studium. Oběma bude vyhověno, když mladému člověku bude poskytnuto to, co je základem vědění, na čem stojí dnešní kultura, s čeho roste dnešní věda, od čeho se opírá dnešní průmysl a technika a na čem se spoléhá provoz států, i provoz obchodní drobnějších útvarů."

S takovým názorem však mnoho dnešních středníškolských studentů ani nesezná. Půta budoucím nositelům kultury se zdá být každé učení prostá otrava. Jsou na střední škole, protože tou cestou hledají snadnější život a zaspokojení. Nejlepší by bylo, kdyby se tam nemuseli učit nic. To by byli nej spokojenější. ~~Učit se, zdá se být zlem.~~

Nechceme být nespravedliví k jednotlivcům. Každé slovo však nejsou přehnaná, pokud jde o většinu studujících. Kdybychom neměli pravdu, nemohlo by se každý rok opakovat na vysokých školách totéž žalostné divadlo. Že totiž vysokoškolský profesor se brzo převědí o ~~naprosté~~ nevědění svých posluchačů, právě co se těch zákládů týká. Stává se na př. v přednáškách biologických, že řádní posluchači, kteří si dali zápatí přírodopis jako předmět hlavní, ~~neznají~~ neznají chemického vzorce křaličnicku uhličitého, neznají vůbec chemických symbolů pro prvky, nevědí kolikumocné jsou jednotli prvky, prozrazují skrátko základní nevědění chemické. Jak se má takový lidem o moderní biologii, která tolik souvisí se současným stavem nejtěžších partií moderní chemie ustrojně vyprávět? Také s fyziky si nepřinášejí studenti z vědního základu často takřka nic. V úvodním kurse mikroskopické se na př. konstatuje, že valná většina neví, jak vzniká obraz předmětu sběrnou čočkou, z jakých barev se skládá sluneční vidno, které světlo má další vlnu, zda červené, či modré o pod. Jak se má tato lidem vyprávět o teorii moderního drobného včetně ultramikroskopie, roentgenoskopie atd?

Vysoké školy má nadto tolik zvláštních nároků a rozptyluje tolikerym způsobem, že se většina zrostalých ~~xxx~~ žáků při vysokoškolském studiu svých základních nevědění už nikdy nezbeví podle německého

přísloví: "Was das Hähnchen nicht lernt, lernt der Hans nicht mehr."

Přicházejí časem ke zkouškám, mají něco nadřeno podle vzoru "odsud, počsud", ale je-li od nich požadována jasná logická odpověď sebe proctají, selhávají právě proto, že jim chybí vědomostní základ.

Byla by kapitola pro sebe zkoumat, kde je kořen tohoto hrozného zla a jak se má dá odpozici. Jisto je, že mnohý z lidí tak nedostatečně vyzbrojených poctí teprve v praxi celou tíží svých nevědomostí a hledí pak za každou cenu napravit svou vadu. Připočteme-li k tomu ony ačné šťastné, kteří by chtěli, ale příležitosti ke studiu neměli a kteří zrovna lační po solidním vědění, rýsuje se před námi mnohohlavý zástup vyděděnců, "Jsou podobní lidem, kteří neumějí plavat."

Tolik z články Vědomíra Úlahy, jaksi k dokreslení toho, co jsem řekl o obtížích se středoškolským vědění, se kterými se setkává i voj. akademie, jejíž nároky, i když nadobuhují tebe výše, jako je tomu u vysokých škol, jsou stejně v základních vědomostech nekompromisní.

Tím jsem se dotkl základních problémů naší akademie, myslím, že po všech stránkách a ze všech důležitějších hledisek.

Podrobnější rozběr problémů naší výchovy ve voj. akademii seřadím do druhé části své přednášky.

